Ազգ
Azg armenian daily
30 ԱՊՐԻԼ 2004 ՈՒՐԲԱԹ 78 (3001)

Շիրակը Թուրքիային տվեց 10-50 տարի

Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը երեկ հայտարարել է, որ Եվրամիությանն անդամակցելու համար Թուրքիային անհրաժեշտ կլինի ոչ պակաս, քան 10 տարի, հաղորդում են Ֆրանսպրեսը եւ CNN-ը: Եվրամիության ընդլայնման հարցերին նվիրված մամուլի ասուլիսում Շիրակն ասել է, որ Թուրքիայում դեռեւս չեն ստեղծվել պայմաններ Եվրամիությանն անդամակցելու համար: Որպես հեռահար նպատակ Թուրքիայի անդամակցությունը եվրոպական ընտանիքին ցանկալի է, ասել է Ֆրանսիայի նախագահը: «Թուրքիայի՝ Եվրամիությանն անդամակցության բանակցությունները կլինեն երկար եւ կշարունակվեն 10, գուցե եւ 50 տարի», ասել է Շիրակը:

Պատասխանելով հարցին, թե արդյո՞ք Թուրքիայի անդամակցությունը Եվրամիությանը կախված չի՞ լինելու Անկարայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչումից, Շիրակը, ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի, պատասխանել է. «Թուրքիայի կողմից Հայոց ցեղասպանության ճանաչումը վերաբերում է բացառապես Անկարայի եւ Երեւանի երկկողմ հարաբերություններին: Դա Թուրքիայի եւ Հայաստանի հարաբերությունների խնդիր է: Ես խորապես բավարարված եմ այդ բնագավառում (հայ-թուրքական հարաբերություններ) տեղի ունեցող դրական փոփոխություններով եւ սխալ կլիներ երկկողմ հարաբերությունների այդ ոլորտում ապագայի մասին դատել անցյալի պրիզմայով»:

Արտաշես Գեղամյանը եւ Շավարշ Քոչարյանը չկարողացան «տղա բերել»

Սա չպետք է իշխանություններին մղի նոր բռնությունների, առավել լկտիանալու

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Հայաստանի երրորդ հանրապետությունն ականատեսն է աննախադեպ իրողության. խորհրդարանի երկու պատգամավորներ՝ հավերժ ընդդիմադիր Շավարշ Քոչարյանն ու մերթ ընդ մերթ ընդդիմադիր Արտաշես Գեղամյանն արել են հնարավորը, որպեսզի Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը (ԵԽ ԽՎ) Հայաստանի նկատմամբ ընդունի զեկույցի վատթարագույն տարբերակ:

Ստրասբուրգում տեղի ունեցածը խայտառակություն էր Հայաստանի համար: Մեր ժամանակների պատմության մեջ առաջին անգամ իշխանությունների եւ ընդդիմության «համատեղ» ջանքերով Հայաստանի ներքաղաքական խնդիրը քննարկման դրվեց եվրոպական քաղաքական մի կազմակերպությունում, որը տեր եւ ոտքի կանգնելու փորձ անող հանրապետությունների գլխավերեւում բութ գործիք է:

Հայաստանի մասին ԵԽ ԽՎ զեկույցի բովանդակությունը խիստ հավասարակշռված է այն առումով, որ եվրոպային հնարավորություն է տալու շրջանցել Հայաստանի եւ իշխանություններին, եւ ընդդիմությանը: Ու թեեւ ԵԽ ԽՎ-ում մեր պատվիրակության երկու թեւերն էլ (խորհրդարանի իշխանական կոալիցիայի եւ ընդդիմության ներկայացուցիչները) արդեն հասցրել են հայտարարություններ անել սեփական հաղթանակի մասին, ժամանակը ցույց կտա երկուսի, հետեւաբար Հայաստանի պարտության անխուսափելիությունը:

Տես ▶ էջ 2

ՍՏՐԱՍԲՈՒՐԳ

«Ադրբեջանը երբեք չի ճանաչի Ղարաբաղի անկախությունը եւ թույլ չի տա նրա միացումը Հայաստանին»

Ապրիլի 29-ին Ստրասբուրգում Եվրախորհրդի կենտրոնակայանում տված մամլո ասուլիսում Ադրբեջանի նախագահ Իլհամ Ալիեւը ղարաբաղյան հակամարտության, պատերազմի պատասխանատվությունը դրել է հայկական կողմի վրա եւ ընդգծել, որ Բաքուն երբեք չի ճանաչի Լեռնային Ղարաբաղի անկախությունը եւ թույլ չի տա նրա միացումը Հայաստանին, հաղորդում է «Նովոստի» գործակալությունը: Ալիեւը հույս է հայտնել, որ Ռուսաստանը ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի մյուս երկու համանախագահների հետ կակտիվացնի ջանքերը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման գործում: Ադրբեջանի նախագահը, նկատի ունենալով Ռուսաստանի՝ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ առկա բարի հարաբերությունները, ասել է, որ Մոսկվան կարգավորման հարցում կարող է խաղալ հատուկ դեր:

Բաքուն ապահովում է հայ զինվորականների մասնակցությունը ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններին

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԻՆՖՈ: Ադրբեջանը պատրաստ է ապահովել հայ զինվորականների մասնակցությունը Բաքվում կայանալիք ՆԱՏՕ-ի զորավարժություններին: Այդ մասին «Ինտերֆաքս-Ադրբեջան» գործակալությանը հայտարարել է Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարության մամլո ծառայության ղեկավար Ռամիզ Մելիքովը:

«Զորավարժությունների կազմակերպիչը ՆԱՏՕ-ն է, եւ մենք պատրաստ ենք ապահովել բոլոր հրավիրվածների մասնակցությունը՝ ներառյալ Հայաստանի պաշտպանության նախարարության ներկայացուցիչներին», ասել է նա: Հյուսիսատլանտյան դաշինքի Cooperative Best Effort - 2004 բազմազգ զորավարժությունները կանցկացվեն «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրի շրջանակներում, ընթացիկ տարվա սեպտեմբերին Բաքվում:

Հայաստանի մամուլը՝ «ոչ ազատ»

Նյու Յորքում գտնվող իրավապաշտպան «Ֆրիդոմ Հաուս» կազմակերպությունն ապրիլի 28-ին հրապարակել է «Մամուլի ազատություն-2004. Լրատվամիջոցների անկախության համաշխարհային ուսումնասիրություն» զեկույցը, որում Հայաստանն աշխարհի 193 երկրների շարքում զբաղեցնում է 135-139 տեղերը՝ Կենտրոնական Աֆրիկայի Հանրապետության, Մալդիվյան կղզիների, Մավրիտանիայի, Սինգապուրի եւ Փղոսկրի Ափի հետ: Ներկա զեկույցը վերաբերում է 2003 թ. իրադարձություններին: Ուսումնասիրության ենթարկված 193 երկրները դասակարգվել են «ազատ», «մասամբ ազատ» եւ «ոչ ազատ» կատեգորիաներով: Ըստ «Ֆրիդոմ Հաուսի», աշխարհում ամենաազատը Դանիան է, իսկ մամուլի ամենավատթար վիճակը Հյուսիսային Կորեայում է: Նախկին ԽՍՀՄ հանրապետություններից մամուլի ազատության առումով վիճակն առավել տանելի է Լատվիայում, Լիտվայում եւ Էստոնիայում, մինչդեռ Թուրքմենիան Կուբայի եւ Հյուսիսային Կորեայի հետ եզրափակում է ցուցակը: Բելառուսը 182-րդ տեղում է, Ուկրաինան՝ 152-րդ, Ռուսաստանը՝ 148-րդ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Վրաստանը չի վերանայի Կարսի պայմանագիրը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Վրաստանը չի վերանայի 1921 թվականին Թուրքիայի հետ կնքված Կարսի պայմանագիրը: «Նովոստի» գործակալության համաձայն, այդ որոշումն ընդունվել է չորեքշաբթի արտաքին կապերի խորհրդարանական կոմիտեի փակ նիստում: «Կարսի պայմանագիրը չի սպառնում Վրաստանի ինքնիշխանությանը: Սակայն քաղաքական սուբյեկտիվ շահարկումների բացառման համար մենք հանձնարարեցինք Վրաստանի արտաքին գործերի նախարարությանը անհրաժեշտ աշխատանք կատարել այսուհետ շահարկումներն այդ փաստաթղթի շուրջ բացառելու ուղղությամբ», նիստի ավարտից հետո հայտարարել է արտաքին կապերի խորհրդարանական կոմիտեի նախագահ Կոնստանտին Գաբաշվիլին: «Դեռ ավելին, փաստաթղթի վերանայման դեպքում կարող են բարդանալ Վրաստանի հարաբերությունները բարեկամական Թուրքիայի հետ», նշել է նա: 1921 թվականի Կարսի պայմանագիրը կանոնակարգում է Աջարիայի ինքնավար կարգավիճակը:

Վրաստանն ավելացնում է իր զինվորների թիվն Իրաքում

Իրաքը գրավման տակ պահող կոալիցիոն ուժերի կենտրոնակայանում Վրաստանի ներկայացուցիչը երեկ հայտարարեց, որ իր երկիրը պատրաստվում է Իրաքում գտնվող իր 86 զինվորների թիվն ավելացնել՝ այն հասցնելով 550-ի: Այս հայտարարությունը հնչում է այն պահին, երբ իրաքյան կոալիցիային մաս կազմող մի քանի երկրներ, Իսպանիայի գլխավորությամբ, այս օրերին դուրս են բերում իրենց ուժերն Իրաքից՝ քաղաքական հարված հասցնելով ԱՄՆ-ի շրջանակներից դուրս կազմված կոալիցիայի գաղափարին: Վրաստանի ներկայացուցչի հայտարարությունը զուգադիպում է նաեւ այն իրավիճակին, որ ստեղծվել է Իրաքում կոալիցիոն ուժերի եւ հատկապես ամերիկյան զորքերի դեմ Նաջաֆում եւ Ֆալուջայում: Իրաքցի ապստամբները կասաղի մարտեր են մղում, իսկ երկրի այլ շրջաններում զոհեր են խլում նրանցից: Երեկ, օրինակ, ամերիկյան ուժերը 10 զոհ տվեցին Բաղդադի մոտակայքում ծավալված խափանարարական գործողությունների ընթացքում:

Վրաստանը ցանկանում է երկրի բոլոր դպրոցները դարձնել վրացական

Վրաստանի կրթության նախարար Կ. Լոմայան առաջարկել է երկրի տարածքում գործող ոչ վրացական դպրոցներում հիմնական առարկաները դասավանդել վրացերենով, հաղորդում է «Նովոստին»: Նման հայտարարությամբ նախարարը հանդես է եկել երեկ, գերազանցապես ադրբեջանաբնակ Գարդաբանի շրջանի ուսուցիչների հետ հանդիպման ժամանակ: Երբ Վրաստանի կառավարությունը իրոք գնա այդ քայլին, ինչի մասին, ի դեպ, հաճախակի է գրվում վրացական մամուլում, ապա Վրաստանի տարածքում գործող ավելի քան 150 հայկական դպրոցներում դասավանդումը, բացի հայոց լեզու եւ հայ գրականություն ու հայոց պատմություն առարկաներից, կդասավանդվեն վրացերենով:

ԿԻՊՐՈՍ

Անուղղակի արգելանք Մելգոնյանի հնարավոր վաճառքի վրա

Կիպրոսի իշխանություններն անուղղակի արգելանք են դրել Մելգոնյան կրթական հաստատության հնարավոր վաճառքի վրա եւ դրանով իսկ առժամաբար հետաձգել վարժարանի փակման պատուհասը, Նիկոսիայից գրում է **«Ազգի»** հատուկ թղթակից Ջորջ Տեր-Բարթողը: Նա տեղեկացնում է, որ երկրի ներքին գործերի նախարարության քաղաքային պլանավորման բաժանմունքը պետական պաշտոնաթերթում ապրիլի 2 թվակիր հրամանագիր է հրապարակել, ըստ որի «չի թույլատրվում հողատարածքային վերահսկողության պետական վարչության կողմից հստակորեն գծված տարածքում ճարտարապետական, պատմական, ընկերային հատուկ կարեւորություն ունեցող շենքերի, շենքերի խմբի եւ տարածքների ճարտարապետական փոփոխություն կամ կառուցապատում»:

Համապատասխան կադաստրային քարտեզի մեջ են մտնում 1928 թ. Մելգոնյան եղբայրների բարձրացրած զույգ՝ որբանոցային շենքերը, բարերարների տունը, Լիմասոլի մայրուղու վրա գտնվող անտառապատ տարածքը, ինչպես նաեւ դպրոցի կացարանային բաժինները եւ ուսուցիչների հարկաբաժինները:

Այս կապակցությամբ Մելգոնյան սանուց միությունը հրապարակել է հաղորդագրություն, ըստ որի վերոհիշյալ հրամանագիրը փաստորեն արգելանք է դնում վարժարանի հնարավոր գնորդների եւ վերակառուցողների վրա, որոնք շահույթի ուզենային գնել եւ զարգացնել նման սահմանափակումների ենթակա մի տարածք: Սանուց միությունը հաղորդել է, որ շարունակելու է արշավը դպրոցը բաց պահելու, նույնիսկ հայտարարված փակման թվականից՝ 2005 թ.-ից հետո:

ԵԽ ԽՎ զեկույցն անհրաժեշտ չէր երկխոսություն սկսելու համար

Ընդդիմության վերադարձը խորհրդարան կարեւորում են խորհրդարանական խումբ-խմբակցությունները

Խորհրդարանական երեկվա ճեպազրույցների բանախոսները «Միավորված աշխատանքային կուսակցություն», Հայաստանի հանրապետական կուսակցություն, Հայ հեղափոխական դաշնակցություն, «Օրինաց երկիր» խմբակցությունների եւ ժողովրդական պատգամավոր խմբի ներկայացուցիչներն էին: Քննարկվող հարցերից առաջնայինը, նրանց կարծիքով, օր առաջ Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի Հայաստանի մասին ընդունած զեկույցի վերաբերյալ էր: Ճեպազրույցի բոլոր բանախոսների առանցքային միտքն էլ ընդդիմության գործունեությունը ոչ թե փողոցում, այլ խորհրդարանում օրինաստեղծ աշխատանքով եւ հարցերը քաղաքական դաշտում քննարկելիս տեսնելն էր, բնականաբար, տարբեր ձեւակերպումներով:

Խորհրդարանական խումբ-խմբակցությունների ներկայացուցիչները փաստեցին, որ ԵԽ ԽՎ զեկույցում որեւէ արտառոց կամ անսպասելի կետ չկա, եւ զեկույցում ասվածի հիմնական մասն արտահայտված է թե ընդդիմության ներկայացրած 10 պահանջ-առաջարկություններում, թե կոալիցիոն ուժերի հայտարարություններում: Հետեւաբար բոլորովին էլ անհրաժեշտ չէր պարտադիր համարել ԵԽ ԽՎ զեկույցը եւ առանց դրան էլ միանգամայն հնարավոր էր իրականացնել հայրենական քաղաքական երկու բեւեռների երկխոսությունը: Սակայն, ըստ Հրայր Կարապետյանի, ընդդիմությունը հեռուն չնայեց: Ըստ Գուրգեն Արսենյանի, ընդդիմության սցենարն ու գործունեությունը քաղաքական արդյունավետություն չունեցան, ինչը կարող է բերել ընդդիմությունը կորցնելուն: Գալուստ Սահակյանի հավաստմամբ էլ հայրենական ընդդիմության փոշիացումը ցանկալի չէ, չնայած այդ դեպքում, նա հավատացած է, տեղը դատարկ չի մնա, ուրիշները կգան, ովքեր դեռ պարզ չէ: Սահակյանը հայտնեց, որ երկխոսության չկայացման դեպքում իրենք էլ, որպես պահեստային ծրագիր, ի վերջո կարող են դիմել ժողովրդի հետ խոսելու ձեւին:

Թերեւս բոլոր բանախոսների կարծիքով, երկխոսությունը չկայացավ կոալիցիոն ուժերի եւ ընդդիմության ձեռք բերած քննարկումներ սկսելու պայմանավորվածությունն ընդդիմության կողմից որպես երկխոսություն ներկայացնելու եւ դրան կոալիցիայի համար ի սկզբանե անընդունելի վերջնագրային պահանջներով ներկայանալու պատճառով: Չնայած դրան, «ՄԱԿ»-ի ղեկավար Գուրգեն Արսենյանը ժողովներ, հանրահավաքներ, երթեր եւ ցույցեր անցկացնելու օրենքի վերջնական քվեարկությանը խմբակցության ձեռնպահ մասնակցությունը մատնանշելով փաստեց, որ դրանով փաստորեն խմբակցությունը ձեռք է մեկնել ընդդիմությանը եւ բարի կամքի դրսեւորմամբ հնարավորություն ընձեռել երկխոսության ծավալման համար: Իսկ քվեարկությանն ընդհանրապես չմասնակցելը, ըստ Արսենյանի, պարզապես կնշանակեր, որ «ՄԱԿ»-ը որպես առկա փաստ է ընդունում ընդդիմության առաջարկներում ներկայացվածը եւ դրանով իսկ իրեն դնում է վկայի կարգավիճակում:

Ժողովրդական պատգամավոր Վահրամ Բաղդասարյանը փաստեց, որ ընդդիմության առաջարկած 10 կետերի քննարկման ընթացքում հնարավոր լուծում չգտնելու դեպքում ժողովրդական պատգամավոր խումբը պատրաստ է միջանկյալ կետ մշակել եւ ստանձնել միջնորդի դերը: Միեր Շահգելդյանն էլ, ընդգծելով, որ ընդդիմությունն ինքը պետք է ընտրի իր գործունեության տեսակը, «Օրինաց երկիր» անունից կարեւորեց երկխոսության կայացումը ոչ միայն փակուղի չմտնելու, այլեւ երկխոսության մշակույթն ընդհանրապես հայկական քաղաքական դաշտում ներդնելու եւ արմատավորելու տեսանկյունից: Ինչպես, ճեպազրույցին ներկայացած բոլոր խումբ-խմբակցությունների ներկայացուցիչները փաստեցին, որ պետք է ամեն ինչից վեր դասել պետականության շահերը եւ հենց այդ տեսանկյունից էլ բացառեցին Ազգային ժողովի ինքնալուծարումը, քանի որ նա լիովին աշխատունակ է:

ԵԽ ԽՎ Հայաստանի մասին զեկույցի առնչությամբ բանախոսներն ավելի տարողունակ անդրադարձ խոստացան պատվիրակության վերադարձից հետո:

Հ. Գ. «Կենտրոն» հեռուստաընկերության վաճառքի եւ արդեն անվանափոխված «Առավոտ» հեռուստաընկերության մասին Գուրգեն Արսենյանը խոստացավ տեղեկություններ տրամադրել եւ կարծիք հայտնել մայիսի 10-ից «Առավոտի» հեռարձակումից հետո հրավիրելիք ասուլիսում: Իսկ ճեպազրույցում փաստեց, որ ինքը համոզված է, թե «Կենտրոն» հեռուստաընկերության աշխատանքն ընդունվում էր եւ հաճելի էր ոչ միայն իրեն, այլեւ հեռուստադիտողին: Որպես ասվածի փաստարկ Արսենյանը շեշտեց, որ «Կենտրոնի» գոյության ողջ ընթացքում ինքը ստացել է ընդամենը 1 բողոք, այն էլ **«Ազգ»** օրաթերթից եւ ասաց. «Ձեզ դուր չի գալիս հաղորդումը, ինձ դուր է գալիս: Ես ցույց եմ տալիս, դուք էլ գրեք»: Տեղեկացնենք պրն Արսենյանին, որ **«Ազգ»** օրաթերթի հունվարի 14-ի համարում հրապարակված «Ինքնագիր», իրական եւ կեղծ, կամ ուր է գնում «Կենտրոն» հեռուստաընկերությունը» վերնագրված նյութը հեղինակել են ոչ թե օրաթերթի թղթակիցները, այլ ՀՀ 5 քաղաքացիներ, որոնց հոդվածում հայտնած գաղափարներին եւ կարծիքին դեմ որեւէ արձագանք **«Ազգ»** օրաթերթը մինչ օրս չի ստացել: Համակարծության այլ դեպքեր, սակայն, եղել են:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

ԾԱՎՈՏ ԽՆԴԻՐ

Ակադեմիկոս Ջահուկյանը վիրավորված է ինստիտուտի շենքը քանդելու հեռանկարից

ԳԱԱ գրականության ինստիտուտի շենքն այժմ վերանորոգվում է՝ Մայր աթոռի հովանավորությամբ: Խոսակցություններ կան, որ այս շենքում սեպտեմբերից տարածքներ են հատկացվելու ԳԱԱ լեզվաբանության ինստիտուտին, քանի որ կառավարության որոշմամբ ինստիտուտի շենքն անցել է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի ենթակայությանը՝ Կաթողիկե եկեղեցուն կից կաթողիկոսական նստավայր կառուցելու հեռանկարով: Տեղափոխության վերաբերյալ ինստիտուտի տնօրենությանը դեռ պաշտոնական գրություն չի ուղարկվել:

Թեեւ ինստիտուտի տնօրեն, ակադեմիկոս Գեւորգ Ջահուկյանն արդեն հոգնել ու հիասթափվել է շենքն իբրեւ գիտական օջախ պահպանելու իր մի քանի տարի շարունակվող ջանքերից ու նաեւ դրա վերաբերյալ խոսակցություններից, սակայն մեր զրույցի ընթացքում այդ հարցը նորից շոշափվեց: «Ես վիրավորված եմ ոչ այնքան իմ ղեկավարած ինստիտուտի շենքի տեղափոխման, այլ բուն երեւույթի համար: 1962 թվականից ես աշխատում եմ այստեղ, ամեն ինչ արել եմ Կաթողիկե եկեղեցին պահպանելու համար, իսկ այսօր որոշում է կայացվում եկեղեցուն հանձնել 1943 թվականին հիմնադրված Հայաստանի գիտությունների ակադեմիայի շենքը: Առաջ իմ խոսքն անցնում էր, իսկ այսօր շատ բան է փոխվել: Մենք առաջարկել ենք այս շենքը գիտության թանգարան դարձնել, սակայն անհավասալի բացատրություններ են տրվում, թե շենքը սեյսմակայուն չէ, որ շատ են մտահոգված մեր կյանքի համար, դրա համար էլ ցանկանում են շենքի մի հատվածը քանդել: Մեր իրականության մեջ 14 հազար դրամ ստացող ակադեմիկոսի խոսքն այլեւս հաշվի չի առնվում: Իհարկե, իմ գիտական աշխատանքները գնահատել են, ինձ շքանշաններ տվել, սակայն երկար տարիների նվիրումից ու վաստակից հետո վիրավորված եմ, որովհետեւ իմ տարիքում ապահովվածության զգացում չունեմ: Անգամ մի գիրք ինքնուրույն հրատարակելու հնարավորություն չունեմ: Շատերն ուրախանում են հովանավոր գտնելիս, իսկ ես շատ հաճախ տխրում եմ ու նեղվում այս խեղճությունից: Ինչու՞ պիտի ես ուրիշների օգնությամբ ծրագրեր իրականացնեմ»:

Զրույցս շարունակվեց ինստիտուտի փոխտնօրեն Լավրենտի Հովհաննիսյանի հետ: Նա էլ նշեց, որ բազմաթիվ բողոքներ են հղել տարբեր ատյաններ՝ ստանալով անորոշ ու անհամոզիչ պատասխաններ, թե շենքի ճակատագիրը դեռ վերջնականապես որոշված չէ, չկա հստակ նախագիծ: Միեւնույն ժամանակ այլ աղբյուրներից տեղեկացել են աշնանը գրականության ինստիտուտի շենք իրենց տեղափոխելու մասին: «Հազարավոր դոլարներ են ծախսվում այդ շենքը վերանորոգելու համար, մինչդեռ դրանով կարելի է որբերին ու աղքատներին օգնել, որպեսզի նրանք աղանդավորներ չդառնան: Մեզ ամենից շատ վրդովեցնում է այն, որ մեր ինստիտուտի շենքը չի պահպանվելու իբրեւ ճարտարապետական ու գիտական կոթող», ասաց նա:

Ինստիտուտի շենքում անցած շաբաթ կատարված գողության մասին նա ասաց, որ դա բակից շենք մտնելու երկրորդ դեպքն է եղել: Այս անգամ ջարդել են 20-ից ավելի դռներ, չհրկիզվող պահարաններ, քրքրել, տակն ու վրա են արել սենյակները: Նրանց գտածը 20 դոլար է եղել ու լուսանկարչական մի ապարատ: Հավանաբար անփորձ գողեր են եղել, որ չեն իմացել ումից գողանալ: Իրավապահ մարմինները բավարարվել են դեպքի օրը արձանագրություն կազմելով, իսկ դրանից հետո բնավ չեն հետաքրքրվել:

Ակնհայտ է, որ նրանց անտարբերությունն այնտեղ աշխատող ԳԱԱ լեզվաբանության ու տնտեսագիտության ինստիտուտների տնօրեններին այլեւս շենքի տերեր չհամարելու հետեւանք է:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԿԸՀ-ն հաստատեց լրագրողների հավատարմագրման կարգը

ԵՐԵՎԱՆ, 29 ԱՊՐԻԼ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի ապրիլի 29-ի նիստում հաստատվեց հանձնաժողովում լրագրողների հավատարմագրման կարգը: Լրագրողի հավատարմագրումն իրականացվում է «Զանգվածային լրատվության մասին» ՀՀ օրենքին եւ նշված կարգին համապատասխան, մասնավորապես, ըստ կարգի, ընտրական հանձնաժողովը որեւէ ձեւով կամ եղանակով չի իրականացնում հավատարմագրված լրագրողի մասնագիտական գործունեության գրաքննություն, հավատարմագրված բոլոր լրագրողների համար ապահովվում է ոչ խտրական պայմաններ, լրագրողների համար նախատեսված տեղեկատվությունը հավատարմագրված բոլոր լրագրողներին տրամադրվում է միաժամանակ եւ այլն: Ըստ ԿԸՀ-ի սահմանած կարգի, լրագրողի հավատարմագրումը կարող է դադարեցվել, մասնավորապես, եթե նա անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ է ճանաչվել դատական կարգով, դատապարտվել է դիտավորյալ հանցագործության համար, եւ նրա դատվածությունը մարված կամ հանված չէ, տարածել է ընտրական հանձնաժողովների (պաշտոնատար անձանց) գործունեության համար այնպիսի տեղեկություններ, որոնք չեն համապատասխանում իրականությանը, ինչը հաստատվել է դատարանի վճռով:

ՀՀ գլխավոր դատախազն ԱԺ չի մտնի մոտ օրերս

Այս օրերին Ստրասբուրգում Եվրախորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովի աշխատանքներին մասնակցում է Հայաստանի Ազգային ժողովի խորհրդարանական պատվիրակությունը՝ խորհրդարանի փոխնախագահ Տիգրան Թորոսյանի գլխավորությամբ: Սակայն պատվիրակության կազմում ընդգրկված 8-ից 7-ն են միայն մասնակցում վեհաժողովի աշխատանքներին: Իսկ ութերորդը՝ «ՄԱԿ»-ի ղեկավար, ԱԺ պատգամավոր Գուրգեն Արսենյանը չի մեկնել Ստրասբուրգ: Երեկ ԱԺ-ում հերթական բրիֆինգների ժամանակ Գուրգեն Արսենյանին հարցրեցին, թե ինչո՞ւ չի մասնակցում այդ կարեւոր վեհաժողովին, նա էլ պատասխանեց, որ մնացել է, որպեսզի իր «ՄԱԿ» խմբի անդամներով դեմ քվեարկի, եթե ՀՀ դատախազը գա Ազգային ժողով ու պահանջի մի քանի պատգամավորի զրկել անձեռնմխելիությունից: Դեմ քվեարկենք ու չստանք, մոտավորապես այսպես պատասխանեց պրն Արսենյանը:

«Ազգը» փորձեց ՀՀ գլխավոր դատախազ Աղվան Հովսեփյանից ճշտել, թե արդյոք նա պատրաստվո՞ւմ է մտնել Ազգային ժողով: Նա պատասխանեց. «Ոչ, առայժմ ես նման պլաններ չունեմ, համենայն դեպս, մոտ օրերի ընթացքում»:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Արտաշես Գեղամյանը եւ Շավարշ Քոչարյանը չկարողացան «տղա բերել»

Սկիզբը էջ 1

Ընդդիմությունը փաստորեն Եվրոպայից չկարողացավ ստանալ Հայաստանում իշխանությունը տապալելու թույլտվություն: «Վեհաժողովը (ԵԽ ԽՎ) կարծում է, որ ընդդիմությունը, լիովին վայելելով խաղաղ հանրահավաքներ անցկացնելու իր սահմանադրական իրավունքները, պետք է զերծ մնա փողոցային հանրահավաքների միջոցով ընտրությունների արդյունքները փոխելու փորձերից, որոնք, չնայած խախտումներին, ընդունել են տեղական եւ միջազգային մարմինները», ասվում է զեկույցում:

Ընդդիմությունը մինչեւ ապրիլի 13-ի բռնությունները հոխորտում էր բռնի ուժով տապալել իշխանությունը, իսկ Վիկտոր Դալլաքյանը՝ ջարդել «ղարաբաղյան կլանի» ողնաշարը: Ապրիլի 13-ի գիշերն ըստ էության վայրագ կերպով ջարդեց ընդդիմության ողնաշարը՝ իշխանությունները ցուցարարների դեմ օգտագործեցին բիրտ միջոցներ, ծերբակալվեցին ընդդիմության ստորին եւ միջին օղակների ակտիվիստները, ինչը զգուշացում էր ընդդիմության առաջնորդներին, որ անհրաժեշտության դեպքում նրանք էլ «կվայելեն» ներքաղաքական կեղտոտված երկիրը ճաղավանդակների մյուս կողմից:

Բռնությունների ալիքն ընդդիմության առաջնորդների մեջ առաջ բերեց երկյուղի զգացում: Նրանք պատրաստակամություն հայտնեցին երկխոսություն սկսելու իշխանությունների հետ, բայց ոչ թե նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի անցնցում հեռանալու հարցով, այլ՝ Գագիկ Հարությունյանի վստահության հանրաքվեի: Ստրասբուրգում Գեղամյանը եւ Շ. Քոչարյանը փորձեցին Հայաստանի մասին զեկույցում փոփոխություն մտցնել, որ «վստահության հանրաքվեի կազմակերպումը համապատասխանում է Սահմանադրական դատարանի 2003 թ. ապրիլի 16-ի որոշմանը», սակայն՝ ապարդյուն:

ԵԽ ԽՎ զեկույցի՝ այս պահին ընդդիմության համար կարեւորագույն կետը թերեւս հետեւյալն է. «Անմիջապես ազատել հանրահավաքներին մասնակցելու համար ծերբակալված անձանց, վերջ տալ վարչական կալանքի պրակտիկային»: Անկասկած այսօր ընդդիմության առաջնորդների գլխավոր խնդիրը ոչ թե իշխանությունից Ռոբերտ Քոչարյանին անցնցում հեռացնելն է, այլ իրենց բանտարկված ընկերներին ազատ արձակելը: Բայց իշխանությունները կազատե՞ն նրանց՝ դժվար է ասել:

Հայաստանի իշխանություններն ամենաբարձր մակարդակով ու հրապարակավ Գեղամյանին եւ Շ. Քոչարյանին ադրբեջանցիների ու թուրքերի հետ դիտում են նույն դիրքերում: Անշուշտ, ընդդիմության՝ Հայաստանի ներքաղաքական խնդիրը Եվրոպայի լայնածավալ պատգամավորների դատին հանձնելն անթույլատրելի եւ սխալ քայլ էր այնքանով, որ մենք հայ ենք (ոչ համաշխարհային ազգ իմաստով) եւ հաղթած ժողովուրդ: Բայց, մյուս կողմից, նույնքան եւ առավել անթույլատրելի է լրագրողին, շարքային քաղաքացուն, ընդհանրապես մարդու ծեծելը, սպառնալիքները, բռնությունը՝ երեւույթներ, որոնք դառնում են մեր իրականության մասը:

Այսօր Հայաստանում ձեւավորվում է անհանդուրժողականության, ատելության, արյուն թափելու մթնոլորտ, եւ եթե մի օր Շ. Քոչարյանին կամ Գեղամյանին դաժանաբար ծեծեն, մենք այնպես չենք արձագանքի, ինչպես բռնությանը կարձագանքեր քաղաքակիրթ երկրի քաղաքացին: Պետք է բացառել, որ իշխանությունները զգալով, որ այս պահին կարողանում են ջարդել «ընդդիմության ողնաշարը», դիմեն նոր բռնությունների, մի խոսքով՝ ավելի լկտիանան:

Մեծ հաշվով՝ ընդդիմություն-իշխանություն այս պայքարում պարտվեց Հայաստանի Հանրապետությունը, մեր երկրի հեղինակությունը միջազգային ասպարեզում ստացավ նոր հարված: Այսօր Հայաստանի իշխանություններն ավելի խոցելի են, աշխարհը մեզ ճնշելու եւ երկրի համար կարեւորագույն հարցերում զիջումներ կորզելու նոր հնարավորություն ստացավ:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԳ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Լրագրողների սենեակ / հեռ. 581841
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ»-ի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում:
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Աղանդավորները աճում են, իսկ կրոնական իրավիճակի վերլուծություն առ այսօր չունենք

Վիճակագրական վերջին տվյալներով՝ օտար ազգերի ներկայացուցիչները կազմում են Հայաստանի ազգաբնակչության 2,2 տոկոսը: Ամենամեծ համայնքները եզդիներինն ու ասորիներինն են. առաջինն ունի 40 620 անդամ, երկրորդը՝ 3409: Մյուսներն ավելի փոքրաթիվ են. ռուսները՝ 1460, ուկրաինացիները՝ 1633, քրդերը՝ 1519: 1000-ից պակաս անդամ ունեցող համայնքների թիվն առանձին չի նշվում: Այս տվյալները երեկ լրագրողներին ներկայացրեց ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ազգային փոքրամասնությունների ու կրոնի վարչության պետ Հրանուշ Խառատյանը՝ Արմենպրեսի մամուլի սրահում:

Ուկրաինական համայնքի ներկայացուցիչը նշված թվերը ճշգրիտ չհամարեց, պնդելով, որ դրանք միտումնավոր քիչ են ներկայացվում: Հարցին, թե ո՞րն է դրա նպատակը, տիկինը պատասխանեց, որ Հայաստանում ապրում է 3 մլն հայ, բայց ներկայացվում է՝ 1,5 մլն: Սա ասուլիսի վերջում էր, իսկ սկզբում տկն Խառատյանը խոսեց նորաստեղծ վարչության ընթացիկ աշխատանքների ու առաջիկա ծրագրերի, նաեւ ազգային եւ կրոնական փոքրամասնությունների նկատմամբ պետական քաղաքականության ձեւավորման մասին:

Այսպես, վարչության գործառույթն ավելի հստակ կդառնա տարեվերջին, երբ հետազոտությունների եւ եղած նյութերի վրա կմշակվի ամբողջական հայեցակարգ, քանի որ ազգային ու կրոնական փոքրամասնությունների ոլորտներում կան օրենսդրական եւ այլ փաստաթղթերի խնդիրներ: Վերջին մի քանի տարիներին շարունակ քննարկվում է ազգային փոքրամասնությունների օրենք ունենալու հարցը, թեեւ, իհարկե, նրանց մշակույթի, լեզվի, կրթության խնդիրները կարգավորված են ՀՀ համապատասխան օրենքներով, նաեւ մեր երկրում վավերացված Եվրախորհրդի ազգային փոքրամասնությունների իրավունքները ներկայացնող շրջանակային կոնվենցիայով: Վերջին շրջանում երկարատեւ քննարկումների նյութ է դարձել ազգային փոքրամասնությունների մշակույթների զարգացման կենտրոն ստեղծելու խնդիրը, օրակարգի հարց դառնալով նաեւ Եվրախորհրդում: Տկն Խառատյանը նշեց, որ հարցն արդեն լուծված է եւ կառավարության որոշմամբ Մարյանի փողոցի «Հայփոստի» շենքի 2 հարկերը տրամադրվել են այդ կենտրոնին: Հրատարակվել է «Ազգային փոքրամասնությունները Հայաստանում: Պարտավորություններ եւ հնարավորություններ» գիրքը, որում ներկայացված են իշխանության պարտավորություններն ու ազգային փոքրամասնությունների հնարավորությունները, ամփոփված են պետական քաղաքականության հայեցակարգի վերաբերյալ փաստաթղթերը: Գիրքը լուսաբանելու նպատակով վարչությունը վերջին 3 ամիսներին տարբերաբար հանդիպումներ է անցկացրել եզդիների եւ ասորիների համայնքների հետ:

Կառավարության ինտերնետային էջում մայիսի վերջին կզետեղվեն ազգային փոքրամասնությունների էթնիկ խճանկարի մասին պատմող նյութեր, որոնց միջոցով ավելի դյուրին կդառնա նրանց մասին տեղեկություններ ստանալը: Այս տարին ձեւավորվում է աշխատանքային խումբ, որը կմշակի ազգային փոքրամասնությունների օրենքի հայեցակարգը՝ հիմնվելով տարբեր երկրներում գործող համանման օրենքների ուսումնասիրման վրա:

Համայնքների անդամները վարչությանը դիմում են ամենատարբեր, ընդհուպ՝ սոցիալական հարցերով, ակնկալելով նյութական ու բարոյական աջակցություն, իսկ վարչության միջոցներն, ավաղ, սուղ են:

Մի խոսքով, ազգային փոքրամասնությունների հետ վարչությունը ներկա պահին կարծես վիճահարույց խնդիրներ չունի: Ավելի խնդրահարույց է կրոնական փոքրամասնությունների հարցը, որով անչափ մտահոգված են նաեւ հասարակությունն ու լրատվամիջոցները, ինչի մասին է վկայում թեմայի հաճախակի արծարծումը: Իսկ ընդհանուր պատկերն այն է, որ օրավուր տարածվող աղանդների դեմ կրավորական գործունեության համար մի կողմից քննադատվում է Հայ առաքելական եկեղեցին, մյուս կողմից՝ կրոնական փոքրամասնությունների նկատմամբ խտրական վերաբերմունքի համար մեղադրվում են իշխանությունները: Այնուհանդերձ, հասարակության գերակշիռ մասը տագնապում է աղանդավորների թվի ավելացումից, հարցի էությանը մոտենալով ամենից առաջ ազգային անվտանգության ու ազգի առողջ կենսակերպի պահպանման տեսանկյուններից:

Վարչության պետը ցավով նկատեց, որ առ այսօր Հայաստանի կրոնական իրավիճակի համակողմանի վերլուծություն չի արվել, ինչն էլ հանգեցրել է սուբյեկտիվ մոտեցումների: Լայնածավալ հետազոտություն անցկացնելու առաջարկով նա դիմել է Եվրախորհրդին, որի հովանության ներքում հայ հասարակագետների, ազգագրագետների, հոգեբանների ու այլ մասնագետների մասնակցությամբ մինչեւ տարեվերջ դա կիրականացվի: Իսկ մինչ այդ տարբերաբար հանդիպումներ են կազմակերպվում կրոնական բոլոր փոքրամասնությունների հետ: Հայաստանում պաշտոնապես գրանցված են 55 կրոնական կազմակերպություններ, դրանց թիվը շատ է, որովհետեւ կրոնական ամեն մի ուղղություն ունի մի քանի կազմակերպություն: Մայիսի վերջին նախատեսվում է հանդիպում կրոնական բոլոր կազմակերպությունների եւ կրոնի խնդրով զբաղվող մասնագետների հետ՝ քննարկելու ներկա իրավիճակն ու հաստատելու որոշակի փոխհարաբերություններ: Տկն Խառատյանի համոզմամբ՝ նրանց մասին պետք է տարածվի բաց տեղեկատվություն, նկատի ունենալով, որ իրականությունը շատ ավելի վնասակար է:

«Եհովայի վկաներ» կրոնական կազմակերպության գրանցման հարցի մասին խոսելիս տկն Խառատյանը նշեց, որ դրա ձգձգման պատճառը սկզբում եղել է ոչ բավարար փաստաթղթեր ներկայացնելը, իսկ այժմ խնդիրն ավելի շատ առնչվում է նրանց կանոնադրությանը, որի մի շարք կետեր ուղղակիորեն հակասում են ՀՀ մի շարք օրենքների: Այդ կազմակերպության անդամների թիվն ըստ ներկայացված փաստաթղթերի 8000 է, սակայն իրենց իսկ պնդմամբ, ունեն մեծ թվով համակիրներ:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Զբոսաշրջությունը դինամիկ զարգացում է ապրում»

Նշեց առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարարը

«Խոսող քարերի երկիր»: Այսպես էր կոչվում երեկ «Մոսկվա» կինոթատրոնում բացված տուրիզմի 4-րդ միջազգային ցուցահանդեսը, որը կազմակերպել էին ճամփորդական գործակալների ամերիկյան միության հայաստանյան ներկայացուցչությունն ու առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարությունը: Ցուցահանդեսին մասնակցում էին ավելի քան 30 կազմակերպություններ, որոնց գերակշիռ մասը Հայաստանից էր: Զբոսաշրջության բնագավառում իրենց ծառայություններն էին ներկայացրել հյուրանոցային համալիրներ, ավիաընկերություններ, տուրգործակալություններ, ապահովագրական կազմակերպություններ եւ այլն: Արտերկիրը ներկայացնում էին Բելառուսը («Բելավիա» եւ «Բելավիասերվիս»), Եգիպտոսը («Քրիեյթիվ թրավել ինտերնեյշնլ») եւ Լիբանանը («Աշյան թրավել-տուր»): Այս ցուցահանդեսի առանձնահատկություններից էր զբոսաշրջության ոլորտում մարզերից մեկի ներկայացվածությունը: Մասնավորապես Շիրակի մարզի տաղավարում այցելուները ծանոթացան

այս ոլորտում մարզի հնարավորություններին եւ ենթակառուցվածքներին:

Ցուցահանդեսի բացումը շնորհավորեցին ԱՄՆ դեսպանատան ներկայացուցիչ Քիմբերլի Հարգրըվն ու առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման փոխնախարար Արա Պետրոսյանը: Վերջինս այն կարծիքը հայտնեց, որ մի քանի տարի առաջ անհրաժեշտ կհամարվեր նման ներկայացուցչական ցուցահանդեսի կազմակերպումը, ինչը նշանակում է, որ ոլորտը դինամիկ զարգացում է ապրում:

Ա. Մ.

ԱՎՏՈՃԱՆԱՊԱՐՀՆԵՐ

Արագաչափերը կնվազեցնե՞ն կոռուպցիան պետավտոտեսչությունում

Ներկայացվեց ճանապարհների նորոգման հաշվետվությունը

Հայաստանի բեռնափոխադրումների 76 տոկոսը եւ ուղեւորափոխադրումների 44 տոկոսն իրականացվում են ավտոմեքենաներով: Երեկ կառավարությունում ի գիտություն ընդունված «Հայաստանի ավտոմոբիլային ճանապարհներում կատարված աշխատանքների մասին» հաշվետվությունը լրագրողներին ներկայացնելիս այս մասին ասաց տրանսպորտի եւ կապի փոխնախարար Հրանտ Բեգլարյանը: Նա տեղեկացրեց, որ Հայաստանում ավտոճանապարհների երկարությունը ավելի քան 7 հազար կմ է, որից միջպետական ճանապարհներինը՝ 1650 կմ, հանրապետականը՝ 1800 կմ, տեղական եւ համայնքայինը՝ 4300 կմ: Մասնավորապես միջպետական ճանապարհների նորոգման համար սկսած 1995 թ.-ից ներդրվել է 87 մլրդ դրամ, որից 61 մլրդ դրամը սկսած 2000 թ.-ից: Այդ ընթացքում, ըստ համապատասխան հաշվարկի, ավելի քան 2-3 անգամ նվազել են ճանապարհից օգտվողների կրած վնասները:

Միջպետական ճանապարհների վերականգնման երեք խոշոր ծրագրեր են իրականացվել: Մայրուղիների զարգացման ծրագրով նորոգվել են 628 կմ ճանապարհ՝ 36 մլն դոլար արժողությամբ, այդ թվում Իրանից Վրաստան մայրուղին: Երկրորդը տրանսպորտային ծրագիրն էր, որի շնորհիվ վերականգնվեց 154 կմ ճանապարհ, 20 կամուրջ: Ծրագրի արժեքն էր 31 մլն դոլար: Լինսի հիմնադրամի 75 մլն դոլար արժողությամբ դրամաշնորհային ծրագիրը հնարավորություն տվեց վերանորոգելու 450 կմ ճանապարհ, երկու թունել, 10 կամուրջ:

Տեղեկացվեց, որ արդեն Հայաստան է ներկրվել նախատեսված 14500 ճանապարհային նշանների հիմնական մասը, որոնք սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներից կսկսեն տեղադրվել: Արդեն ոստիկանությանն են տրվել 150 արագաչափեր: Մեր հարցին, թե դա որքանո՞վ կնպաստի պետավտոտեսչության աշխատակիցների վարորդներից դրամ շորթելու երեւույթից ձերբազատվելուն, տրանսպորտի եւ կապի փոխնախարարը խուսափողական պատասխան տվեց, ասելով, որ դա իր ոլորտը չէ:

Սակայն Հրանտ Բեգլարյանը նշեց, որ հանրապետական եւ տեղական նշանակության ճանապարհները միջպետականների համեմատ գտնվում են վատ վիճակում: Ըստ նրա, հանրապետական ճանապարհների մեկ երրորդը եւ տեղականների երկու երրորդը ուղղակի անմխիթար վիճակում են: Ներկայումս դրանց մի մասի նորոգման համար 20 մլն դոլար վարկ ստանալու նպատակով բանակցություններ են տարվում Համաշխարհային բանկի հետ: Իսկ ընդհանրապես բոլոր այդ ճանապարհների նորոգման համար անհրաժեշտ կլինի 300 մլն դոլար: Ինչ վերաբերում է ճանապարհների պահպանմանը, ապա 2005-2007 թթ. համար այդ նպատակով կհատկացվի 11 մլրդ դրամ:

Փոխնախարարը տեղեկացրեց նաեւ, որ ի տարբերություն Հայաստանի, հարեւան Վրաստանում եւ Ադրբեջանում բեռնափոխադրումների մեծ մասը՝ մոտ 55 տոկոսն իրականացվում է երկաթուղով եւ երկաթուղով բեռների տեղափոխումն ավտոմեքենաներով տեղափոխման ինքնարժեքի 60-65 տոկոսն է կազմում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Բարեգործական ծրագրերի առաջատարը Միացյալ հայկական հիմնադրամն է

Երեկ կառավարությունում ի գիտություն է ընդունվել նաեւ 2003 թ-ին Հայաստանում իրականացված բարեգործական ծրագրերի մասին հաշվետվությունը, որը ներկայացրել է բարեգործական ծրագրերը համակարգող հանձնաժողովի նախագահ Վլադիմիր Մովսիսյանը: Նա լրագրողներին տեղեկացրեց, որ 135 միջազգային եւ տեղական կազմակերպություններ 44 մլրդ դրամի ընդհանուր արժողությամբ ծրագրեր են իրականացրել մեր երկրում: Դրանցից մի ուղղությունը բարեգործական բեռների ներմուծումն ու բաշխումն է: 39 երկրներից ներմուծվել են 28 մլրդ դրամի բեռներ: Ամենամեծ օգնությունը ստացվել է ԱՄՆ-ից՝ ընդհանուրի 63 տոկոսը: Այստեղ մեծ դեր ունի Միացյալ հայկական հիմնադրամը, որը տարբերաբար մարդասիրական չվերթեր է իրականացնում Հայաստան: Այնուհետեւ գալիս են Ճապոնիան՝ 16 տոկոս, Գերմանիան՝ 5 տոկոս, Ռուսաստանը՝ 4,6 տոկոս եւ այլն:

Հաջորդ ուղղությունը բարեգործական ծրագրերն են, որ Հայաստանում իրականացնում են 52 կազմակերպություններ 16 մլրդ դրամ արժողությամբ: Ծրագրերն իրականացվում են հիմնականում առողջապահության, կրթության, գիտության, սոցիալական ոլորտներում: Այդ շրջանակներում նաեւ կառուցվել են (Նորվեգիայի փախստականների կոմիտեի կողմից) բնակարաններ: Այս ծրագրերում նույնպես ամենանշանակալի դերն ունի Միացյալ հայկական հիմնադրամը:

Վլադիմիր Մովսիսյանն ընդգծեց, որ հանձնաժողովը չի զբաղվում բեռների ներմուծմամբ եւ բաշխմամբ, այլ ընդամենը այդ ծրագրերը որակում է որպես բարեգործական, ինչը նշանակում է, որ դրանք ազատվում են ավելացված արժեքի հարկից, մաքսատուրքերից եւ այլ վճարներից: Եթե հանձնաժողովը ծրագրերի մեջ հայտնաբերում է շեղումներ, ապա իր հայտնաբերած տվյալներն է ուղարկում համապատասխան մարմիններ (օրինակ՝ հարկային ծառայություն), որոնք էլ հաստատում կամ հերքում են խախտումները: Եթե կասկածները հաստատվում են, ապա հանձնաժողովը վերաորակում է այդ ծրագրերը որպես ոչ բարեգործական, ինչը նշանակում է, որ նրանք այլեւս հարկային արտոնություններ չեն ունենա:

Ա. Մ.

Դատապարտելի է Ժիրայր Սեֆիլյանի ՀՀ քաղաքացիության մերժումը

«Նոր ժամանակներ» կուսակցության վարչությունը հանդես է եկել արցախյան պատերազմի հրամանատարներից մեկի՝ «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի շքանշանի ասպետ, փոխգնդապետ Ժիրայր Սեֆիլյանի ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու դիմումի մերժման դատապարտմամբ: Վկայակոչելով սահմանադրության 14-րդ հոդվածը (հայերի համար ամրագրված է ՀՀ քաղաքացիություն ձեռք բերելու պարզեցված կարգ) եւ կյանքը հայրենիքին նվիրաբերած մարտիկի նկատմամբ նման անհեռատես որոշումը համարելով անթույլատրելի, վարչությունը պահանջում է օրինականացնել ծագումով լիբանանահայ Ժիրայր Սեֆիլյանի փաստացի քաղաքացիությունը: Մ. Բ.

«Լիբանանահայ համայնքը վայելում է տնտեսական, քաղաքական շրջանակների հարգանքն ու վստահությունը»

Ասում է Լիբանանում Հայաստանի դեսպան Արեգ Հովհաննիսյանը

Այս օրերին Երեւան են ժամանում արտերկրում հավատարմագրված Հայաստանի դեսպաններն ու միջազգային տարբեր կազմակերպություններում մեր երկրի ներկայացուցիչները: Մայիսի առաջին օրերին նախատեսված է թվով 5-րդ դեսպանախորհրդակցությունը արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի գլխավորությամբ: Օգտվելով առիթից, հանդիպեցինք Լիբանանում ՀՀ դեսպան Արեգ Հովհաննիսյանին: Մեր զրույցի թեման հայ-լիբանանյան երկկողմ հարաբերություններն են, լիբանանահայ գաղութի այսօրը: Նկատենք, որ հարուստ ավանդույթներով եւ 250-300 հազարի հասնող հայ գաղութը նոսրացել ու նոսրանում է:

- Պրն Հովհաննիսյան, ի՞նչ մակարդակի վրա են այսօր հայ-լիբանանյան երկկողմ հարաբերությունները:

- Հայ-լիբանանյան միջպետական հարաբերությունները ամենաբարձր մակարդակի վրա են, տեղի են ունեցել միջպետական հնարավոր ամենաբարձր մակարդակով փոխայցելություններ նախագահների, վարչապետների եւ խորհրդարանների նախագահների մակարդակով: Լիբանանն արաբական երկրներից միակն է, որի հետ Հայաստանը ստորագրել է բարեկամության եւ համագործակցության համաձայնագիր: Երկու երկրների միջեւ ստորագրվել են շուրջ երկուսուկես տասնյակ փաստաթղթեր ամենատարբեր ոլորտներում, ստեղծվել է անհրաժեշտ իրավաբանական դաշտը քաղաքական, տնտեսական, մշակութային գործակցության համար:

- Ապրիլի 1-2-ը պաշտոնական այցով Երեւանում էր Լիբանանի վարչապետ Ռաֆիկ Հարիրին: Ի՞նչ տվեց այդ այցը հայ-լիբանանյան հարաբերություններին:

- Վարչապետ Հարիրին երրորդ անգամ է ժամանում Հայաստան, ինչն ինքնին խոսում է երկկողմ հարաբերությունների մակարդակի մասին: Այցի ընթացքում ստորագրվեցին մի շարք փաստաթղթեր, որոնք նոր որակ են տալիս նախապես ձեռք բերված համաձայնագրերին, գործնական որակ: Այցի ընթացքում տեղի ունեցավ միջկառավարական տնտեսական հանձնաժողովի առաջին նիստը, պրն Հարիրին ինքը ցանկություն հայտնեց գլխավորել միջկառավարական տնտեսական հանձնաժողովի նիստը, ինչը վկայում է Հայաստանի հանդեպ Լիբանանի իշխանությունների վերաբերմունքը:

Վարչապետ Հարիրիի այցի ընթացքում ձեռք բերվեցին գործնական պայմանավորվածություններ, ըստ այդմ լիբանանյան կողմը կխրախուսի բանկային համակարգի ակտիվացումը Հայաստանում եւ, ինչու չէ, հնարավոր է համատեղ բանկի ստեղծում: Պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց, ըստ որի մոտ ապագայում Հայաստանում կկազմակերպվի թվով երրորդ բիզնես-ֆորումը, Բեյրութում կբացվի հայկական ապրանքների ցուցահանդես: Վերջին տարիներին Լիբանանում փոքր-ինչ փոխվել են պատկերացումները Հայաստանի տնտեսական կարողության մասին, մինչդեռ մեր երկրում զգալի է առաջընթացը:

Դեսպանությունը փորձելու է կազմակերպել զբոսաշրջության մասին գրող լրագրողների եւ զբոսաշրջային գործակալությունների ներկայացուցիչների առանձին այցելություն: Չմոռանանք, որ Լիբանանը տարեկան ընդունում է 1 միլիոնից ավելի զբոսաշրջիկների ունենալով Հայաստանից երեք անգամ պակաս տարածք: Եվ զբոսաշրջության, եւ տեղեկատվական իմաստով Լիբանանը Մերձավոր Արեւելքի խաչմերուկային կենտրոն է, եւ դուրս գալով այդ շուկա, մենք հնարավորություն ունենք դուրս գալու Միջին Արեւելքի շուկաներ:

Այցի ընթացքում ստորագրվեց գյուղատնտեսության բնագավառում համագործակցության համաձայնագիր:

- Պրն Հովհաննիսյան, հայ-լիբանանյան քաղաքական հարաբերությունները բարձր մակարդակի վրա են, սակայն տնտեսականը հետ է մնում: Երկու պետությունների տարեկան ապրանքաշրջանառությունը մեկ միլիոն դոլարի չի հասնում, ինչն արդարացված չէ առաջին հերթին նրանով, որ Լիբանանում ունենք մեծ համայնք:

- Տնտեսական ցուցանիշները զգալիորեն հետ են մնում քաղաքական առկա հարաբերություններից: Նշեցիք 1 մլն թիվը. ես դժվարանում եմ այդ վիճակագրությունը հաստատել կամ հերքել: Քանի որ Լիբանանի հետ չունենք ուղիղ ճանապարհ, Հայաստանի ապրանքը Լիբանան է ներմուծվում ԱՄԷ-ից կամ, քանի որ Թուրքիայի ճանապարհը փակ է, որոշ ապրանքատեսակներ վերաձեւակերպվում են Վրաստանում եւ Լիբանան բերվում վրացականի անվան տակ: Ահա այսպիսի առանձնահատկություններ կան, բայց իսկապես, կարծում եմ, որ հայ համայնքի առկայությունը պետք է շատ ավելի խթաներ տնտեսական կապերը: Լիբանանի շուկայում կարելի է գտնել հայկական ապրանքներ, այդ թվում տարբեր տեսակի սննդամթերք, գորգեր: Հուսանք, որ ապագայում կունենանք այլ տեսականի: Տնտեսական առումով նկատվում է աշխուժություն, ավելանում է ներդնողների, ուղղակի ներմուծող-արտահանողների գործունեությունը Հայաստանի շուկայում:

- Լիբանանում հայ գաղութը նկարանում է, առկա են արտագաղթի բարձր տեմպեր: Մյուս կողմից, Լիբանանը համարվում է մեր ավանդական կուսակցությունների կենտրոնատեղին, այնտեղ է նաեւ Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը: Ինչպիսի՞ն է այսօր լիբանանահայության վիճակը:

- Լիբանանահայ համայնքը վայելում է տնտեսական եւ քաղաքական շրջանակների հարգանքն ու վստահությունը: Լիբանանահայության դերը նշանակալի էր հատկապես քաղաքացիական պատերազմի տարիներին: Միմյանց դեմ մարտնչող կրոնական խմբավորումները բարձր գնահատեցին հայերի դրական չեզոքության քաղաքականությունը. հայությունը չմիջամտեց, չաջակցեց որեւէ ուժի դրանով իսկ ապահովելով հայ համայնքի անվտանգությունը: Հայկական թաղամասերը վերածվեցին անվտանգության կղզյակների, որտեղ զարգանում էին առեւտուրը, արդյունաբերությունը, բանկային համակարգը:

Համայնքի դերը կարեւոր է նաեւ նրանով, որ Լիբանանն ավանդաբար եղել է կրոնական համայնքների, քաղաքական հոսանքների կենտրոն: Լիբանանում են Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսությունը, կաթողիկե պատրիարքությունը, Միջին Արեւելքի ավետարանական եկեղեցիների խորհրդի նախագահի նստավայրը: Ժամանակին Բեյրութը կուսակցական կենտրոնն էր: Վերջերս ՀՅԴ-ն տեղափոխվեց Հայաստան, մինչեւ վերջերս ռամկավարների կենտրոնն էր, հնչակյաններինն է եղել: Անշուշտ, ինչպես ամենուր, կա միջկուսակցական պառակտվածություն, բայց վերջին տարիներին զգալիորեն մեղմացել են այդ (կուսակցական) հարաբերությունները:

Այո, համայնքը նկարանում է, բայց դա միայն համայնքի խնդիրը չէ, առկա է ընդհանուր տնտեսական ճգնաժամ: Լիբանանում նկատվում է արտագաղթ բոլոր համայնքներից, բայց ավելի շատ գաղթում են քրիստոնյաները, որոնց թվում՝ հայերը: Դա էլ, թերեւս, պայմանավորված է նրանով, որ հայերը տարբեր երկրներում ունեն բարեկամներ:

Գաղութը նկարանում է, դժվարանում է դպրոցների եւ հայկական հաստատությունների պահպանումը: Հայերը փորձում են ամեն կերպ պահել դրանք, քանի որ հայն անհարիր արարք է համարում կրթական հաստատություն փակելը:

- Այս օրերին Հայաստանի ներքաղաքական իրավիճակը լարված է: Ինչպե՞ս են արձագանքում լիբանանահայերը:

- Լիբանանահայերի նույնիսկ այն հատվածները, որոնք այս կամ այն պատճառով ընդդիմադիր են տրամադրված ՀՀ իշխանությունների նկատմամբ, այսօր շատ մտահոգված են այս իրավիճակով եւ հավատացած են, որ ամենաանհրաժեշտ բանը Հայաստանի կայունությունն է, առաջընթացը:

Զրուցեց

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆԸ

«Ժողովուրդը կուզե իր արժանապատվությունը վերագտնել»

Հարցազրույց Հարություն վրդ. Պզտիկյանի հետ

Մխիթարյան միաբան Հարություն վարդապետի համախակի ներկայությունը Հայաստանում նրան հարազատացրել է մեր ժողովրդի այսօրվա իրականությանը: Նրա վերջին երկու գրքերը՝ «Հայաստանյան պատկերները» եւ «Երեւանյան քրոնիկները», առարկայականությամբ եւ անկեղծությամբ պատկերում եւ արտացոլում են մեր երկրի առօրյան, բարոյականությունը, մեր մտածումներն ու հարաբերությունները, որ կարծես իրականության կենդանապատճեններ լինեն:

«Հայելապատ» գրային այս տարբերակներում յուրաքանչյուրն իր արտացոլանքը կարող է տեսնել, թեեւ սուր, բայց ոչ վիրավորող, քննադատ, բայց ոչ քանդիչ հայացքի ներքո, աներկբայորեն բարեմիտ տրամադրություններով: Այս օրերին նա կրկին Հայաստանում է, ականատես եւ ակամա մասնակից ներկա քաղաքական գործընթացներին եւ ժողովրդական հուզումներին: Պատեհ առիթից օգտվելով խնդրեցինք իր տպավորություններն ու մտորումներն արտահայտել:

- Ի՞նչ կասեք Հայաստանում կատարվող ժողովրդավարական գործընթացների մասին՝ մասնավորապես վերջին օրերի դեպքերը նկատի ունենալով:

- Հիմնովին դատապարտելի կգտնեմ հարազատ ժողովուրդին դեմ գործադրված միջոցները (քաղաքի զանազան մուտքերու փակում, ուսանողներուն եւ պաշտոնյաներուն ուղղված սպառնալիքներ եւ այլն, եւ այլն):

Ցույցը տարրական իրավունքն է երկրի բնակիչներուն, աշխարհի բոլոր քաղաքակիրթ երկիրներու մեջ ցույցեր տեղի կունենան հասարակաց հրապարակներու եւ փողոցներու մեջ, ծառերու կամ գետին վրա ցույցեր չեմ տեսած տակավին:

Գալով ապրիլ 12-13-ի ցույցին, պի-

տի ըսեմ ականատեսի վկայությամբ, «ազատիվ» ոչինչ կար հոն... միջին տարիքի այրեր եւ կիներ, ոմանք անգամ ցուպերով եկած էին երկրի նախագահին իրենց առօրյա տառապանքի մասին խոսելու... սխալ էր ականջները փակել երկրի խորքեն եկած ձայնին եւ աններելի հանգամանք էր ձեռք բարձրացնել անոր վրա: Ամբողջ երկիրը դժգոհության լուռ հոսանք մը կալեկոծե:

Քաղաքական իմաստությունը կպահանջե լսել ժողովուրդին ձայնը, պետք է կույր ու խուլ ըլլալ չնկատելու համար այս համատարած դժգոհությունը, որ ինքնաբերաբար ստեղծած է «լիդերներ», իմաստ չունի ձերբակալել կամ կղզիացնել զանոնք, ուրիշներ կծնին... Պետք է ամեն ճիգ թափել այդ տառապող եւ ընչազուրկ բազմության վիճակը բարելավելու: Ամենքն ալ կտեսնեն, որ բարեկեցիկին վիճակը օրեօր կբարելավվի, ան կարծանացրե, երկիրը կկառուցվի, հիանալի է, բայց անբավարար:

- Կա այնպիսի կարծիք, թե այսօր բացակայում են վերկուսակցական, վերանձնական մտայնություններ կրող խմբեր կամ անհատներ, որ սեփական շահի մղումն է առաջնորդում բոլորին (արտոնյալին), ուստի լավ է մնալ նույն վիճակում՝ նախընտրելով այսպես կոչված չարյաց փոքրագույնը:

- Քաղաքական մեր ներկա կացությունը, պսպեն կողմե շրջափակումը, որ խեղդած է մեր տնտեսությունը, միջազգային կարծիք մը, որ Ղարաբաղի հիմնահարցին վերջնական լուծումը կսպասե եւ այդ պատճառով խոժոռ կնայի մեր երիտասարդ պետության, լուրջ գործոններ են, որ «ազգային փրկության» հոգիով մոտենանք այս հարցին, սփյուռք-հայրենիք, իշխանություն-ընդդիմություն. պահ մը «սառնարան դնենք» մեր իրական արդար պահանջները եւ խորհինք, թե ինչպես կրնանք փրկել մեր փոքրիկ, երիտասարդ հայրենիքը այս դժվար օրերուն: Իհարկե, արժանավոր նախագահի թեկնածուներ շատ կարող են լինել, բայց սա արդեն երկրորդ հանգրվանը պետք է ըլլա: Մեր երկիրը արագընթաց զարգացումի նշաններ ցույց կու տա, որովհետեւ խելացի ազգ ենք, տաղանդներով լի, սակայն սա կվերաբերի միայն կեղեւին... հոգեպես պարտված բան մը կա օդին մեջ:

- Ինչպե՞ս կարելի է լցնել այդ պարտվածությունը, ո՞րն է ելքը:

- Շատ դյուրին է, բայց հարկավոր է կամք եւ գիտակցություն: Հայը պարզ ժողովուրդ մը չէ: Երեքհազարամյա գոյության ընթացքին հազիվ 800 տարի պետականություն ունեցած է, սակայն կիսանկախ կամ անկախ, բայց միշտ ծաղկեցուցած է իր երկիրը՝ իր ամենուն հավատքով, իր ստեղծագործ մշակույթով, իր հարուստ լեզվով, հոս է գաղտնիքը իր տոկունության, հավերժության:

Եթե երկրին ղեկավար մարմինը գիտնա հարգել հայ ժողովուրդին էությունը կազմող այս հիմնական տարրերը, ժողովուրդը ոչ թե հազարներով ցույցի կելլե փողոցները, այլ ուսամբարձ կհարգե իր ղեկավարները, առանց փշալարերու եւ էլեկտրածին խարազաններու համար ավելորդ ծախսեր ավելցնելու պետական բյուջեին վրա:

- Տարածված է այն մտայնությունը, թե քաղաքական դաշտը ինտելեկտուալ պակաս ունի եւ ձեր նկատած արժեքները, հավատքի, լեզվի, մշակույթի կարեւորությունը ըմբռնողներ, իբր չկան, որից ծնվում է հուսահատություն, թե որեւէ բան չի կարող փոխվել:

- Իմ տպավորությունս այլ է: Իհարկե, պետք է դաստիարակել ժողովուրդը, որ պետք չէ թաղի «լավ տղեն» (որ չես գիտեր, ինչ ճամփաներով հարստացած է) պատգամավոր ընտրել, որովհետեւ իր գործատուներուն մեջ վաղը 30-40 դոլարի գործ պիտի հայթայթե իրենց: Պետք է ընտրել այն արժանավոր անձը, որ ամեն բանե առաջ գինքը պիտի հարգե իր հավատքը, լեզուն, մշակույթը, որմե ամեն բարիք կրնա ծնիլ: Այլապես «թաղի լավ տղեն» զինք ընտրողներուն քրտինքով կկառուցե իր պալատները, կազինոները, ոսկորի կտոր մըն ալ իրենց նետելով, օր մըն ալ սպիտելով այդ ժողովուրդը հազարներով փողոց թափիլ, իր կորսնցուցած արժանապատվությունը փնտրելու:

- Այսօր մտավորականության եւ ուսանողության մեջ եւս դժգոհություն կա եւ ոչ անպայման սոցիալական պատճառներով:

- Պիտի զարմանայի, եթե չըլլար, թեեւ այս երկու դասակարգերն ալ երկրին ամենեն տկար կողերն են: Մինչ աշխարհի չորս անկյուններուն մեջ անոնք ժողովուրդին խիղճը եւ ձայնը կներկայացնեն, մեզ մոտ գրեթե դեր մը չունին զարմանալիորեն: Անհատական մի քանի ձայներով գարուն չի գար, եթե ատենին շարժած ըլլային, երկրին անբարոյականությունը այսքան չէր առաջանար: Լուծում չէ հայրենիքը լքել ու հեռանալ ի խնդիր նյութական ավելի լավ պայմաններու: Քանի՜-քանի՜ այսպես կոչված մտավորականներ ու արվեստագետներ դժվար տարիներուն գացին խաղաղականի ափերը՝ ցամքելու որպես մտավորական եւ որպես հայ:

-Եթե մտավորականությունն է այդպիսին, ուրեմն հուսահատակա՞ն է մեր վիճակը:

- Ո՛չ, երբեք: Մեր ազգը առողջ ազգ է, մեր ժողովուրդը իմաստուն է, կսիրեմ անոր դարերեն եկած իմաստությունը, ան վեհ է իր դժվարության մեջ, հզոր իր հավատքով, հարուստ իր մշակույթով, ան աշխարհի ամենախաղաղ ժողովուրդն է: Ի սեր Աստծո, ձեռք մի բարձրացնեք անոր վրա:

Զրույցը վարեց

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆԸ

ԱԶԳ Միջազգային

ՄՈՍԿՎԱ

Ռուսաստանցի պատգամավորների ընթրիքը ՀՀ դեսպանատանը

Վերջերս հաստատվեցին ՌԴ Դաշնային ժողովի եւ ՀՀ Ազգային ժողովի համագործակցության միջխորհրդարանական հանձնաժողովի կազմը եւ ղեկավարությունը: Երկու տասնյակ պատգամավորներից երկուսը կին են, երեքը՝ էթնիկ հայեր: Դաշնության խորհրդի տնտեսական քաղաքականության կոմիտեի նախագահ Հովհաննես Հովհաննիսյանը, ռոստովցի Ստեփան Շորշորովը եւ Դաշնության խորհրդի պաշտպանության եւ անվտանգության կոմիտեի անդամ Արկադի Սարգսյանը:

Հանձնաժողովի ղեկավար դարձավ Հայաստանում լավ հայտնի Նիկոլայ Ռիժկովը: Ինչպես ի պատիվ պատգամավորների տրված ընթրիքի ժամանակ ասաց դեսպան Արմեն Սմբատյանը, «Նիկոլայ Իվանովիչին Հայաստանում ճանաչում եւ սիրում են բոլորը՝ փոքր երեխայից մինչեւ ամենամեծերը»: Սեղանի շուրջը նաեւ կատակում էին, թե հայ ընդդիմադիրների հաջողության եւ ժողովրդականության համար մնում է միայն առաջնորդ ունենալ հենց Ռիժկովին, որը Հայաստանում սիրված եւ ընդունելի քաղաքական գործիչ է:

Ռիժկովի տեղակալը դարձավ Հայաստանում լավ հայտնի Կոնստանտին Զատուլինը: Ու թեեւ շարքային հայը նրա անունը լսելիս չի հուզվի, ինչպես ԽՍՀՄ նախկին վարչապետի դեպքում, ուզում եմ հիշեցնել, որ պատգամավորական խմբում նա թերեւս Հայաստանի առավել նվիրված եւ հուսալի բարեկամն է: Դա ստուգված է ժամանակի ընթացքում: Դեռ 90-ական թթ. սկզբներին հենց նրա մասնակցությամբ Պետդուման ընդունեց Օսմանյան կայսրությունում իրականացված Հայոց ցեղասպանությունը դատապարտող բանաձեւ (այն ժամանակ նա գլխավորում էր ԱՊՀ գործերի կոմիտեն): Այն ժամանակ հենց նա կազմակերպեց Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված խորհրդարանական լսումներ, երբ Պետդումայում առաջին անգամ հնչեց Ղարաբաղի ներկայացուցչի՝ ԼՂՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի ելույթը: Ի դեպ, նրա հայրը 1930-ական թթ. Յաղութում ծառայած խորհրդային սպա էր:

Զինվորականի որդի է նաեւ Սերգեյ Իվանովիչ Կոլեսնիկովը: Նա ընթրիքի ժամանակ խոստովանեց, որ ծնվել է Գյումրիում, որտեղ էլ անցկացրել է մանկությունը (ի դեպ, ինչպես պարզվեց, սովորել է Կիրովի անվան թիվ 2 դպրոցում, ՀՀ դեսպանության ներկայիս խորհրդական Ռոբերտ Անանյանի հետ):

Իսկ Հյուսիսի եւ Հեռավոր Արեւելքի հարցերի կոմիտեի անդամ Իգոր Չեռնիշենկոն ներկաներին զարմացրեց իր հայ տատի մասին պատմելով:

Ելույթ ունենալով, Նիկոլայ Ռիժկովը հայտնեց, որ հունիսի սկզբներին պատգամավորական խումբը կմեկնի մասնակցելու միջխորհրդարանական հանձնաժողովի առաջին նիստին:

Ի դեպ, նորաստեղծ հանձնաժողովի անդամները հրավիրված են մասնակցելու «Ռուս-հայկական միջշրջանային համագործակցություն. վիճակը եւ հեռանկարները» խորհրդաժողովին, որը մայիսի կեսերին Սամարայում կանցկացվի ՌԴ Դաշնության խորհրդի նախագահ Սերգեյ Միրոնովի եւ ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Արթուր Բաղդասարյանի մասնակցությամբ: Չեմ կարող չնշել, որ Սամարայի քաղաքապետ Գեորգի Լիմանսկու մանկությունը եւս անցել է Ղարաբաղում, ինչը նա հաճույքով վերհիշում է եւ պատմում:

Այսպիսով, արդեն հայտնի են ռուսաստանցի այն պատգամավորների անունները, որոնք կոչված են գոնե ի պաշտոնե սիրելու Հայաստանը: Ինչը, ավաղ, չի կարելի ասել ՌԴ եւ ՀՀ տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի մասին:

Ինչպես հայտնի է, դրա ռուս համանախագահը՝ նախկին փոխվարչապետ Բորիս Ալյոշինը, կառավարության վերակազմումից հետո, ըստ կարգի (նա դարձել է դաշնային գործակալության ղեկավար) այլեւս չի կարող զբաղեցնել այդ պաշտոնը: Շատ ափսոս: Դա սակավաթիվ դեմքերից մեկն էր, երբ հայի բախտը բերել էր: Նրա պաշտոնի համար քննարկվում է տրանսպորտի եւ կապի նախարար Իգոր Լեւիտինի թեկնածությունը:

Ի դեպ, Ադրբեջանի հետ համագործակցության համանման հանձնաժողովը գլխավորում է Վիկտոր Խրիստենկոն: Իսկ վրացիների գործերը մերինից էլ վատ են: Նրանք առանց համանախագահի են մնացել անհամեմատ շուտ՝ անցյալ աշնանը Կլեբանովի հրաժարականից հետո:

Եվ վերջինը: Վերոհիշյալ պատգամավոր Կոլեսնիկովը բաժակաճառ ասելիս նշեց, որ հայերեն բոլոր բառերից իրեն ամենաշատը դուր է գալիս «ցավդ»՝ կայացավ, ամուսնացավ, ցավդ տանեմ...

Իմ նախընտրած բառերի մեջ «ցավդ» չի մտնում, բայց կարող եմ ասել, որ այն հնարավորինս արտահայտիչ կերպով վերարտադրում է բազմաթիվ ռուսաստանցիների ներկայիս վերաբերմունքը Հայաստանի դեպքերի առթիվ: «Մեր մասին ի՞նչ են խոսում Մոսկվայում» հարցն այնքան հաճախ ինձ տալիս էին միայն ղարաբաղյան շարժման սկզբնական շրջանում: Ի տարբերություն այն տարիների, հիմա Մոսկվայում «ձեր մասին շատ ավելի քիչ են խոսում»: Բայց Երեւանի այսօրվա դեպքերը, իրոք, ցավ են պատճառում նրանց, ովքեր Մոսկվայում անտարբեր չեն Հայաստանի եւ հայերի հանդեպ:

ԼՈՒՍԻՆԵ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ
Մոսկվա

Իրաքցիների մեծ մասը դեմ է ԱՄՆ-ի ռազմական ներկայությանը

Մինչդեռ ամերիկացիները նորանոր տանկեր են ուղարկում

Իրաքցիների մեծամասնությունը դեմ է արտահայտվում իրենց երկրում ամերիկացիների ռազմական ներկայությանը: Այդ են վկայում Իրաքում CNN հեռուստաընկերության, «Յու Էս Էյ թուդեյ» թերթի եւ «Գելափ» հետազոտական գործակալության անցկացրած համազգային հարցման արդյունքները:

Հարցված իրաքցիների 57 տոկոսն արտահայտվել է ամերիկյան զորքերի անհապաղ դուրսբերման օգտին՝ նույնիսկ ի հաշիվ սեփական անվտանգության: 71 տոկոսը կոալիցիոն ուժերի զինվորներին անվանում է զավթիչներ: 52 տոկոսի կարծիքով, ամերիկա-բրիտանական ուժերի Իրաք ներխուժելը որեւէ հիմք չունի: Միաժամանակ իրաքցիների 2/3-ը դրական է գնահատում Սադդամ Հուսեյնի տապալումը:

Բնակչության 46 տոկոսը կարծում է, որ ԱՄՆ-ի ղեկավարությամբ ձեռնարկված ռազմական գործողությունն Իրաքին պատճառել է ավելի շատ չարիք, քան բարիք: Հարցման մասնակիցների 1/3-ը, ընդհակառակը, երկրի համար օգտակար է համարում ռազմական գործողությունը:

Նախագահ Ջորջ Բուշին չի սիրում իրաքցիների 55 տոկոսը, վարչապետ Թոնի Բլերին՝ 46 տոկոսը:

Հետազոտության ընթացքում հարցման է ենթարկվել 3500 մարդ: Սա պատերազմի սկզբից ի վեր Իրաքում անցկացված առավել ստույգ հարցումն է, քանզի ընդգրկում է երկրի տարբեր շրջաններում բնակվող կրոնական եւ էթնիկական զանազան խմբեր: Հարցաթերթիկները լրացրել են իրենք իրաքցիները:

Հետազոտությունն անցկացվել է մարտի 22-ից մինչեւ ապրիլի 9-ը, այսինքն նախքան իրաքցիների պարտիզանական պատերազմի ներկայիս փուլի ծավալումը:

Ինչ վերաբերում է ԱՄՆ իշխանություններին, նրանք տանկերի ու զրահամեքենաների լրացուցիչ ստորաբաժանումներ են ուղարկում իրաքցիների զինված դիմադրությունը ճնշելու համար: Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է Պենտագոնի ներկայացուցչի այն խոսքերը, թե Իրաք հավելյալ զրահատեխնիկա ուղարկելու որոշումն ընդունվել է այսպես կոչված «սուննիական եռանկյուն» տարածքում, մասնավորապես Ֆալուջայում գործող ստորաբաժանումների հրամանատարների խնդրանքով: Ամերիկացի գեներալ Ջոն Սաքլերի տվյալներով, ներկայումս Ֆալուջայում կռվում են մոտ 1500 գրոհայիններ, որոնց մեջ կան արաբական ուրիշ պետությունների քաղաքացիներ եւ Իրաքի հանրապետական գվարդիայի նախկին զինվորներ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքիան պատրաստ է ընդլայնելու Հայաստանի հետ հարաբերությունները

Թուրքիան պատրաստ է բարելավելու Հայաստանի հետ հարաբերությունները, եթե այդ երկիրը ցանկություն հայտնի ընդլայնելու Թուրքիայի հետ շփումները, ասել է Ռուսաստանում Թուրքիայի դեսպան Քուրթուլուշ Տաշքենթը, հաղորդում է Ինտերֆաքսը: «Մենք կցանկանայինք Հայաստանի հետ լավ հարաբերություններ հաստատել», մամլո ասուլիսում չորեքշաբթի օրն ասել է թուրք դեսպանը:

Տաշքենթն ափսոսանք է հայտնել, որ Հայաստանը Թուրքիայից տարածքային պահանջներ ունի: «Անշուշտ, ոչ մեկն այնքան հզոր չէ, որ կարողանա Թուրքիայից տարածքներ պոկել», ասել է նա: «Մենք կցանկանայինք Հայաստանի հետ հարաբերությունները զարգացնել այնպես, ինչպես մյուս պետությունների հետ», ասել է դեսպանը՝ հիշեցնելով, որ Անկարան առաջիններից մեկը ճանաչեց Հայաստանի անկախությունը:

Չի կարելի ասել, թե Թուրքիայի եւ Հայաստանի միջեւ ընդհանրապես հարաբերություններ չկան: «Կան, եւ երկու երկրների պաշտոնյաները հանդիպում ու քննարկում են ապագան: Հայաստանի եւ Թուրքիայի միջեւ առեւտրային շփումները պահպանվում են», ասել է Տաշքենթը:

Իր հերթին թուրքական «Զաման» օրաթերթը գրում է, որ Թուրքիան Հայաստանի հետ սահմանը բացելու է: Ըստ «Զամանի», հայ-թուրքական սահմանի բացման հարցն առաջնային կլինի Թուրքիայի, Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների եռակողմ հանդիպման ընթացքում, որը, ըստ թուրքական թերթի, տեղի է ունենալու Ստամբուլում՝ ՆԱՏՕ-ի գագաթաժողովի շրջանակներում, հունիսի 28-29-ին:

«Զամանը» գրում է, որ Հայաստանը դուրս կգա ադրբեջանական 5 շրջաններից, կբացվի հայ-ադրբեջանական սահմանը, եւ Թուրքիան Հայաստանի հետ կկարգավորի իր սահմանային հարցերը՝ օգտագործելով «սիրիական մոդելը»: Բաքվի «Էխո» թերթում քաղաքագետ Ռասիմ Մուսաբեկովը կարծիք է հայտնել, թե «սիրիական մոդել» անվան տակ նկատի է առնվում Թուրքիայից տարածքային պահանջների Երեւանի հրաժարվելը:

Կոֆի Անան. «ՄԱԿ-ի ղեկավարությունն իրաքցիներից կաշառք չի ստացել»

ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղար Կոֆի Անանը հանդես է եկել հայտարարությամբ՝ պատասխանելով այն մեղադրանքներին, թե «Նավթ պարենի դիմաց» իրաքյան ծրագրի պատասխանատուները կաշառվելով աչք են փակել ծրագրի շրջանակներում Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգի իրականացրած մեքենայությունների վրա:

Անանի խոսքերով, ամբաստանվող ՄԱԿ-ի քարտուղարությունը որեւէ կապ չի ունեցել «Նավթ պարենի դիմաց» ծրագրի վերահսկման հետ: Նա միաժամանակ քննադատել է ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդին, որի ներկայացուցիչներն անմիջականորեն վերահսկել են ծրագիրը, բայց մինչ օրս չեն պատասխանել մեղադրանքներին: (Հիշեցնենք, որ մեղադրվողների մեջ էր նաեւ ՄԱԿ-ի բարձրաստիճան պաշտոնյաներից՝ հայազգի Բենոն Սեւանը):

Ասոշիեյթեդ պրես գործակալությունը հաղորդում է, որ սկանդալի հանգամանքների քննության նպատակով ՄԱԿ-ի 3 ներկայացուցիչներից Կոֆի Անանը կազմել է հատուկ հանձնախումբ՝ ԱՄՆ դաշնային պահուստային համակարգի կառավարիչների խորհրդի նախկին ղեկավար Փոլ Վոլկերի գլխավորությամբ:

Կոֆի Անանը հայտարարել է, որ եթե հանձնախումբը գործի քննության ընթացքում հաստատի ՄԱԿ-ի պաշտոնյաների պաշտոնական չարաշահումների փաստերը, ապա նրանք կզրկվեն դիվանագիտական անձեռնմխելիությունից:

ԱՄՆ ընդհանուր հաշվապահական հաշվետվության վարչության զեկուցագրի համաձայն, ՄԱԿ-ի «Նավթ պարենի դիմաց» ծրագրի իրականացման 7 տարիների ընթացքում ծրագրի հաշվին փոխանցվել է 45 մլն դոլար, մինչդեռ Բաղդադը զարտուղի ճանապարհներով վաճառել է 65 մլն դոլարի նավթ:

Իրանի դատարանն ԱՄՆ-ից պահանջում է 600 մլն դոլար

Իրանի դատարանն ընդունել է որոշում, ըստ որի ԱՄՆ-ը պարտավոր է իրանցիներին 600 մլն դոլար վճարել, քանի որ զանգվածային բնաջնջման զենք է մատակարարել Սադդամ Հուսեյնի վարչակարգին: Իրանցիները մասնավորապես կարծում են, որ 1980-ական թթ. Իրաքն ստացել է մարտական թունանյութեր, որոնք օգտագործվել են իրան-իրաքյան հակամարտության ժամանակ:

Ռոյթեր գործակալությունը հաղորդում է, որ ընդունված դատավճռի համաձայն վճարվելիք գումարները պետք է հանձնվեն սահմանամերձ Խուզիստանի նահանգի Սարդաշտ քաղաքի բնակիչներին, որոնք անցյալում տուժել են Սադդամ Հուսեյնի բանակի գազային գրոհներից:

1980-1988 թթ. իրան-իրաքյան պատերազմի ժամանակ իրաքյան քիմիական զենքի կիրառման հետեւանքով մարտական գործողությունների գոտում զոհվեցին հարյուր հազարավոր իրանցիներ եւ քրդեր: Հազարավոր մարդիկ պատերազմի ավարտից հետո մահացան քիմիական նյութերի առաջացրած թունավորումներից:

Դատավճիռը փոխանցվել է Իրանում Շվեյցարիայի դեսպանությանը, որն ԱՄՆ-ի շահերը ներկայացնում է 1980 թվականից, երբ խզվեցին Թեհրանի եւ Վաշինգտոնի դիվանագիտական հարաբերությունները:

Եվրամիության դրոշը փոփոխություններ չի կրի

ՓԱՐԻԶ, 29 ԱՊՐԻԼ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրամիության երկնագույն դրոշի վրա ոչ մի լրացուցիչ աստղ չի հայտնվի, թեեւ մայիսի 1-ից կընդունի 10 նոր անդամ երկրների: Այսպիսով, պաստառի կենտրոնում լայն շրջանակ կազմող աստղերի թիվը կմնա տասներկուսը:

Աստղերի թիվը չավելացնելու որոշումն առաջին անգամ ընդունվել է 1995 թվականին, երբ Եվրամիությանը միացան Ավստրիան, Շվեդիան եւ Ֆինլանդիան: Հակիրճ բանավեճից հետո որոշում է կայացվել այս անգամ էլ չավելացնել ոսկե աստղերի թիվը:

Մայիսի 1-ից Եվրամիության կազմը կավելանա մինչեւ 25 անդամ:

Եթե մինչեւ 1995 թվականն աստղերի քանակը համապատասխանում էր երկրների թվին, ապա այժմ աստղերը խորհրդանշում են ոչ թե պետությունները, այլ «Եվրոպայի ժողովուրդների համերաշխությունն ու ներդաշնակությունը» հայտարարել են Եվրահանձնաժողովում: Ընդսմին 12 թիվն ըստ եվրոպական ավանդույթի խորհրդանշում է միասնություն եւ ներդաշնակություն:

Ավարտվեց գրադարանային շաբաթը

Ապրիլի 19-27-ը Հայաստանում 3-րդ անգամ ազգային գրադարանային շաբաթ անցկացվեց: Ըստ Հայկական գրադարանային միության նախագահ **Ներսես Հայրապետյանի**, միջոցառման նպատակն էր փաստել, որ գրադարանը նույնքան կարեւոր է, որքան դպրոցը, համալսարանը, խոսել գրադարանների, դրանց հասարակական դերի մասին, գրադարանները հանել մոռացության մատնված վիճակից: «Գրադարանը մի տեղ է, որտեղ մեր անցյալն է, ներկան ու ապագան: Մենք ապրում ենք տեղեկատվական դարաշրջանում, իսկ առանց գրադարանների մեր երկիրը կրթական-տեղեկատվական որեւէ ծրագիր չի կարող իրականացնել», ասաց նա:

Միջոցառման կազմակերպիչները հավաստիացնում էին, որ մյուս տարի արդեն հանրապետությունում առանձնապես մեծ աշխատանքներ չեն պահանջվի գրադարանային շաբաթ կազմակերպելու համար, հանրապետության գրադարաններն արդեն պատրաստ կլինեն: Հայկական գրադարանային միության նախագահ Ներսես Հայրապետյանն ասաց, որ թեեւ շաբաթն ավարտվել է, բայց ծրագիրը երբեք չի ավարտվում: Միությունը մի քանի ամիս կհետեւի միջոցառման արձագանքներին, հույս ունենք ստանալ ԱՄՆ պետդեպարտամենտի Դեմոկրատիայի աջակցության հիմնադրամի մի փոքր դրամաշնորհ, որը մասնավորապես կծառայի գրադարանին գրականությամբ համալրելու ծրագրին:

Գրադարաններում գրականության պակասը, թերեւս, այսօր ամենացավոտ հարցերից է: Հայաստանի ազգային գրադարանի փոխտնօրեն **Ռաֆիկ Ղազարյանի** խոսքերով՝ տարեկան լույս տեսնող 1000 անուն գրքից գյուղական գրադարաններ գրեթե ոչ մեկը չի մտնում: Ազգային գրադարանը դժվարությամբ կարողանում է ձեռք բերել նոր հրատարակվածների միայն 70-80 տոկոսը: «Մենք մի կողմից մտածում ենք՝ ինչպես համալրել հնատիպ գրքերի մեր հավաքածուն, բայց մյուս կողմից այսօր հրատարակված ոչ բոլոր գրքերն ենք կարողանում ձեռք բերել վաղվա ընթերցողի համար», ասաց նա: Սա էլ ընթերցողների թվի նվազման պատճառ է դառնում: Ի դեպ, վիճակագրական վերլուծության արդյունքում պարզվել է, որ հանրային գրադարաններում ընթերցում է բնակչության ընդամենը 20 տոկոսը: Ազգային գրադարանի տնօրեն **Դավիթ Սարգսյանի** գնահատականով պետք է նման միջոցառումներ կազմակերպել այնքան ժամանակ, քանի դեռ հասարակությունը չի մոտեցել գրքին, քանի դեռ չի վերադարձել իր արմատներին եւ չի հասկացել, որ ինքը իրականում շատ մոտ է գրքին, որ գիրքն իրենն է:

Այս տարի միջոցառման կազմակերպմանն առաջին անգամ մասնակցել էր նաեւ ՀՀ Մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը: Գրադարանային շաբաթվա կազմակերպիչները կարեւորեցին այս փաստը, նշելով, որ գրադարանային համակարգին պետական հոգածություն ցուցաբերելը առավել քան կարեւոր է: Միջոցառման շրջանակներում հանդիպում է կազմակերպվել նաեւ ԱԺ գիտության, կրթության, մշակույթի հանձնաժողովի նախագահ Հրանուշ Հակոբյանի հետ:

Միջոցառման ձեռքբերումներից մեկն այն է, որ որոշվեց գրադարանային գործի մասին օրենք ստեղծել, մի բան, որ այսօր Հայաստանում չկա: «Իհարկե, օրենքով պաշտպանված գրադարանի համար ավելի հեշտ է դիմակայել դժվարություններին», ասաց Մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի փոխնախարար **Կարինե Խոդիկյանը**: Այսօր արդեն գրադարանային համակարգի ներկայացուցիչները կքննարկեն օրենքի նախագիծը:

Որպես ծրագրի ամփոփում՝ ՀՀ Մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը այս ծրագրի շրջանակներում առաջին անգամ պարգեւատրեց բնագավառի 20 աշխատակիցների՝ Հայաստանի հանրապետության ազգային գրադարանային շաբաթ ծրագրի միջոցառումները պատշաճ կերպով անցկացնելու եւ գրադարանների գործունեության ոլորտում ունեցած ծառայությունների համար: Նաեւ՝ որոշում է ընդունվել հոկտեմբերի 7-ը դարձնել գրադարանավարի օր:

ԹԱՄԱՐ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

Թանգարանային գարուն

Կիրակի օրը սկսվում է թանգարանային գարուն միջոցառումը: Այդ օրը հանրապետության բոլոր թանգարանները անվճար բացում են իրենց դռները այցելուների առաջ: Տարվա թանգարանային գարուն միջոցառման թեման է «Պատմություն. պատմություններ»: Ըստ Մշակույթի փոխնախարար Կարինե Խոդիկյանի՝ յուրաքանչյուր թանգարան իր այցելուների համար հաճելի անակնկալներ է պատրաստել: Կիրակի անհրաժեշտության դեպքում թանգարանները կաշխատեն մինչեւ կեսգիշեր:

Թ. Մ.

Միհրովի նկարները Հայաստանում

Հայաստանում ռուսական մշակույթի օրերի շրջանակներում ապրիլի 28-ին նկարիչների միությունում բացվեց ԽՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ Վալենտին Միհրովի ստեղծագործությունների ցուցահանդեսը: Հեղինակն իր ստեղծագործություններում պատկերել է վարդագույն երեկոներ, հուլիսյան անձրեւ, առաջին կանաչ, առաջին ձյուն, ճանապարհ դեպի լիճ...

Ինչպես ասել է ակադեմիկոս Բ. Ուգարովը, Միհրովի նկարներում մարդիկ են ապրում, նրանք նույնքան բնական են ու ներդաշնակ, որքան իրենց շրջապատող Ռուսաստանի բնությունը: Վալենտին Միհրովը Հայաստանում է երկրորդ անգամ: Առաջին անգամ եղել է 20 տարի առաջ: Հեղինակը գտնում է, որ հայ եւ ռուս ժողովուրդների միջեւ եղած կապն անխախտելի է:

- Ես շատ ուրախ եմ, որ կրկին գտնվում եմ Հայաստանում, եւ ինձ հնարավորություն է տրվել հայ ժողովրդին ներկայանալ իմ ստեղծագործություններով, նրանց հաղորդակից դարձնել իմ արվեստին:

Ցուցահանդեսը կազմակերպել էին Ռուսաստանի Դաշնության մշակույթի եւ զանգվածային տեղեկատվության նախարարությունը, ՀՀ մշակույթի եւ երիտասարդության հարցերի նախարարությունը, ՌԴ եւ ՀՀ նկարիչների միությունները:

ԱՆՈՒՇԻԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ,
ԱՆՆԱ ԳԶԻՐՅԱՆ

Տիեզերքի գաղտնիքներին հաղորդակից

Օրերս լույս է տեսել Շողեր Ասմարյանի «Շողերի աստվածային թելադրանքները» գիրքը: Այս ժողովածուն մի գիրք է, որ շատերի հետաքրքրությունը կարող է շարժել: Ըստ հեղինակի, ինքը տիեզերքից ստանում է բազմաբնույթ հայտնություններ ֆիզիկայից, քիմիայից, աստղաֆիզիկայից, հին մեռած լեզուներով տեղեկատվություններ. ինչ է հոգին, մահվանից հետո հոգին ինչպիսի ճանապարհներ է անցնում, ինչ է ճակատագիրը: Ստանում է նաեւ տեղեկություններ մեր գալակտիկայի եւ նրանից դուրս գտնվող մոլորակների մասին, այն բանական էակների, որոնց մասին շատերը չգիտեն: Տեղեկատվությունը ստացվում է գծապատկերներով, որոնք տիեզերքի չբացահայտված քարտեզներ են, ինչպես նաեւ բազմաթիվ չափածո եւ արձակ գործեր:

Շողեր Ասմարյանի ասելով, ինքը հոգեւոր կապի մեջ է արդեն յոթ տարի: Հարցին, թե արդյոք իմաստավորվե՞ց ձեր կյանքի ճանապարհը նոր նյութականությամբ, կարողացա՞ք գտնել ձեզ նոր իրականության մեջ, տիկին Ասմարյանը պատասխանեց. «Այն, ինչ կատարվեց ինձ հետ, անսպասելի էր և՛ ինձ համար, և՛ ընտանիքիս, ինչպես նաեւ այն բոլոր մարդկանց, ովքեր ճանաչում էին ինձ: Այս յուրահատուկ ճանապարհի սկիզբը կոդավորված էր դեռեւս շատ տարիներ առաջ, դա ճանապարհ էր, որ ինձ համար բացվեց միայն իմ կյանքի 36-րդ տարում: Դա շրջադարձային տարին էր, ինչպես հետո հայտնի դարձավ այն տեղեկատվություններից, որ տրվեցին ինձ հետագայում: Ես անընդհատ լուսավոր խաղաղություն էի զգում իմ ներսում:

Իմ այն հարցին, թե նրա համար որն է առաջնային որպես բժիշկ՝ մարդու հոգեւոր հատկանիշնե՞րը, թե՞ ֆիզիկական տվյալը, եւ ինչպե՞ս է զգում իր մոտ եկած հիվանդների ցավերը, տիկին Շողերը պատասխանեց. «Առաջին հերթին մարդն անհատականություն է ինձ համար: Նախ զգում եմ, թե ինչ է կատարվում նրա հոգում, արդյոք մարմնի տկարությունը չի՞ գալիս հոգեւոր անկումից, հիասթափությունից, վիրավորանքից, նրա մեջ կուտակված այն բացասական էներգիայից, որոնք եւ պատճառ են հանդիսանում մարմնական ցավերի: Բժշկում եմ տարբեր հիվանդությամբ տառապող մարդկանց: Չափածո աղոթքներիս մեջ նման արտահայտություն կա.

«Նախ ես լցվում եմ /Անոթից սիրո պտղաբերության /Հոգու առեղծման պահին եմ վայելում /Պեղելով իմ մեջ բարձրագույն /Սիրո ծլարձակումի ավշաքիքը»:

Շողերը նկարում է անսովոր գունավոր, գրաֆիկական քարտեզներ, որոնք կարծես անքացատրելի աշխարհի յուրահատուկ կոդեր են: Ինչպես Շողերն է ասում, նկարչությունից շատ հեռու լինելով՝ լույսը որպես բանական միտք նստում է թղթի վրա, եւ մեծ արագությամբ սկսում է նկարել: Այդ նկարներն ամբողջովին հիերոգլիֆներ, թվային կոդեր են: Հարյուրի հասնող նրա նկարներով այժմ զբաղվում են գիտնականները: Որպես անսովոր հոգեվիճակի արտահայտություն, Շողեր Ասմարյանը գրում է. «Տիեզերական կապի պահին կարծես բառերի ոսկեղեն անձրեւ է թափվում ինձ վրա, ես ընկնում եմ արդեն ուրիշ տարածաչափության մեջ եւ գրում, նկարում եմ այն, ինչ տրվում է ինձ ի վերուստ»:

ԱՐՓԻՆԵ ՍԱՄԱՆՅԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Մայր աթոռի պատմության մի կարեւոր հատված

Մարտի վերջին օրերին Երեւանում հեղինակային հրատարակությամբ լույս տեսավ պատմաբան, Հայաստանի ազգային արխիվի փոխտնօրեն Ավագ Հարությունյանի «Մայր աթոռ Սբ. Էջմիածնի հասարակական եւ դիվանագիտական գործունեությունը 1918-1920 թվականներին» աշխատությունը՝ A-5 չափի 57 էջ ծավալով: Հրատարակվել է Հայաստանի ազգային արխիվի գիտական խորհրդի որոշմամբ, պատմագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Վլադիմիր Ղազախեցյանի խմբագրությամբ:

Այս ուսումնասիրությամբ առաջին անգամ լույս է սփռվում Մայր աթոռի գործունեության մի հատվածի վրա, որը, տարօրինակորեն, դուրս է մնացել ուսումնասիրողների ուշադրությունից, մինչդեռ արժանի է համապարփակ հետազոտության:

Կառուցվածքային տեսակետից գրքույկը բաժանված է մի քանի մասերի: «Երկու խոսքին» (էջ 3) հետեւում են երկու գլուխներ՝ համապատասխանաբար 5 եւ 6 բաժիններով (էջ 4-36), ապա գալիս է «Ամփոփումը» (էջ 37): Վերջին մասը «Հավելվածն» է (էջ 38-56):

Ա. Հարությունյանն առանձին ներկայացնում, վերլուծում եւ գնահատում է Մայր աթոռի վերաբերմունքը Հայաստանի առաջին հանրապետության ներքին կյանքի, կուսակցությունների, պետության նկատմամբ, հարաբերությունները երկրում հաստատված դիվանագետների ու այցելու օտար գործիչների հետ: Լույս է սփռված նաեւ արտաքին քաղաքականության Էջմիածնի մոտեցումներին՝ ՀՀ կառավարության փաստական ճանաչումը, Սեւրի պայմանագիրը, ամերիկյան մանդատի հարցը եւ այլն: Ուշագրավ են նաեւ հայկական զույգ պատվիրակության հետ Մայր աթոռի գրագրություններին եւ 1920 թ. հայ-թուրքական պատերազմի ընթացքում հայ հոգեւորականության գործունեությանը վերաբերող բաժինները:

Շատ հետաքրքրական նորություն է այս աշխատության «Հավելվածը», ուր ներկայացվում է նույնիսկ հայ մամուլի մատենագետներին համարյա անծանոթ, 1920 թ. լույս տեսած Մայր աթոռի «Էջմիածին» շաբաթաթերթի համառոտ պատմությունը՝ կենտրոնանալով այս պարբերականի ավելի շատ ֆինանսատնտեսական ու վարչական հարցերի, քան բովանդակության վրա (էջ 38-46): Հաջորդում է պարբերաթերթի մատենագիտությունն ըստ առանձին թեմաների (էջ 47-56):

Գիտական բարեխղճությամբ գրված ու նորություններով հարուստ այս հրատարակության արժեքը, սակայն, ինչ-որ տեղ նսեմացնում է լեզվական անհարթությունը: Հատկապես աչքի են ընկնում մեջբերումների ժամանակ ուղղագրական անճշտությունները:

Ավագ Հարությունյանի այս ուսումնասիրությունը, հույս ունենք, կխթանի ուրիշների՝ էլ ավելի խորությամբ հետազոտելու Մայր աթոռի բազմակողմանի գործունեությունը Հայաստանի առաջին հանրապետության բարդ ու ծանր ժամանակաշրջանին:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

Ազնավուրը հանդիպում է Ազնավուրին

Շառլ Ազնավուրի երկրպագուների համար հաճելի անակնկալ դարձավ Փարիզի «Գրեվեն» թանգարանում նրա անչափ բնական քանդակի տեղադրումը մի շարք այլ նշանավոր անձանց քանդակների կողքին: Փարիզի «Աշխարհ» թերթը տեղեկացնում է, որ քանդակագործ Էրիկ դը Սեն Շաֆեն իր վերջին աշխատանքը կերտելիս դրան տվել է յուրօրինակ արտահայտչականություն՝ ենթակա դառնալով Ազնավուրի ոչ բոլոր երկրպագուներին դուր գալու վտանգին: Սակայն քանդակն իրականում արվեստի հաջողված գործ է:

Օգտագործված նյութը բնական մեղրամոմն է: Դրա ընտրությունը պատահական չէ, այլ պայմանավորված է նրանով, որ մեղրամոմի կառուցվածքը զարմանալիորեն նման է մարդու մաշկի կառուցվածքին: Բացի դրանից, ժամանակի ընթացքում մեղրամոմը ոչ սեղմվում է, ոչ էլ գունափոխվում:

Քանդակի բացման նախօրեին թանգարանի թատրոնում տեղի ունեցած երեկույթին ներկա են եղել բազմաթիվ հայտնի արվեստագետներ: Այնտեղ էին նաեւ ինքը Շառլ Ազնավուրը, իր քույրը Աիդա Կառվարենցը, դուստրը Կատյան, իմպրեսարիո Լեւոն Սայանը եւ այլ մերձավորներ:

Պ. Ք.

ԹԷՔԷՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
«ԹԷՔԷՅԱՆ ԹԱՏՐԱԽՈՒՄԲ»
ՆՈՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ
2, 3, 4 մայիս, 2004 թ.
ՀՐԱՆՏ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ
«ԱՇՆԱՆ ԱՐԵՎ»
ԱՂՈՒՆԻ ԴԵՐՈՒՄ
Հայաստանի ժողովրդական դերասանուհի, պետական մրցանակի դափնեկիր
ՎԻՈԼԵՏԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ
ԴԵՐԵՐՈՒՄ
ԱՐԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, ՍԱԹԵՆԻԿ ԳՅՈՒԼԲԵԿՅԱՆ, ՓԱՅԼԱԿ ՉՈԲԱՆՅԱՆ, ԱԼԲԵՐՏ ԵԶԻԿՅԱՆ
ԲԵՄԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԱՐՏԱՇԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆԻ
Ներկայացումները տեղի կունենան Երեւանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնում
Սկիզբը՝ ժամը 19:30
ԹԱՏՐՈՆԻ ԳԵՂԱՐՎԵՍՏԱԿԱՆ ՂԵԿԱՎԱՐ
Հայաստանի պետական մրցանակի դափնեկիր
ԱՐՏԱՇԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Տոմսերի համար զանգահարել Թեքեյան մշակութային միություն
Հեռ. 57-02-83, 55-26-32

ՄՐՑՈՒԹԱՅԻՆ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐԻ ՀՐԱՎԵՐ

Ժողովրդավարության հանձնաժողովի փոքր դրամաշնորհների ծրագիր

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանատուն

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանատունը տեղեկացնում է 2004 ԱՄՆ հարկային տարվա ժողովրդավարության հանձնաժողովի փոքր դրամաշնորհների ծրագրի երկրորդ փուլի բացման մասին: Ծրագրի նպատակն է աջակցել ժողովրդավարության զարգացմանը, մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքի ապահովմանն ու խաղաղասիրական կրթության տարածմանը Հայաստանում:

Հիմնական պայմաններ

Ներկայացվող ծրագրերը պետք է վերաբերեն Հայաստանում քաղաքացիական հասարակության խթանմանը, ժողովրդավարական գործընթացների խորացմանը եւ մարդու իրավունքների նկատմամբ հարգանքի մեծացմանը: Ծրագրերը պետք է ուղղակիորեն կապված լինեն ժողովրդավարական հաստատությունների զարգացմանը եւ հստակորեն սահմանեն, թե առաջարկվող գործունեության արդյունքում ինչ որոշակի ժողովրդավարական զարգացումներ տեղի կունենան Հայաստանում:

Ծրագրի շնորհառուներ կարող են դառնալ հասարակական կազմակերպություններն ու անկախ լրատվամիջոցները, որոնց գործունեությունն ուղղված է այս նպատակների կենսագործմանը: Դրամաշնորհները չեն կարող օգտագործվել կուսակցական քաղաքական գործունեության նպատակով:

Դրամաշնորհների գերակշիռ մասի գումարը չի գերազանցի 10.000 ԱՄՆ դոլարը, եւ միայն չափազանց լավ հիմնավորված ծրագրերի դեպքում կարող է տրամադրվել մինչեւ 24.000 ԱՄՆ դոլար: Շնորհառուների կողմից համաֆինանսավորման աղբյուրների որոնման քայլերը ողջունելի են:

Դրամաշնորհները պետք է օգտագործվեն կոնկրետ ծրագրերի իրականացման համար: Ծրագրային առաջարկներում պետք է ներկայացվեն իրագործելիք խնդիրները, ակնկալվող արդյունքները եւ շահառուների շրջանակը: Ծրագրերը պետք է համահունչ լինեն կազմակերպության երկարաժամկետ նպատակների հետ: Ծրագրում պետք է նշվի ծրագրային աշխատանքների ժամկետը (ծրագրի սկզբի եւ ավարտի ամսաթվերը), որը չի կարող գերազանցել մեկ օրացուցային տարին:

Անհրաժեշտ է ներկայացնել ծրագրային ծախսերին վերաբերող մանրամասն եւ իրատեսական բյուջե: Բյուջեն հաշվարկվում է ԱՄՆ դոլարով եւ պետք է հստակորեն կապված լինի նկարագրական առաջարկում ներկայացվող ծրագրային աշխատանքներին:

Ներկայացված առաջարկների գնահատման ժամանակ հաշվի է առնվում ծրագրի համապատասխանությունը ժողովրդավարության հանձնաժողովի դրամաշնորհային ծրագրի նպատակներին, նախանշված ծրագրային խնդիրների, գործունեության մատչելիության եւ շնորհառուների խմբի ընտրության նպատակահարմարությունը, ինչպես նաեւ հայտատու կազմակերպության կարողությունը՝ իրականացնելու առաջարկվող ծրագրային նպատակները:

Դեսպանատունն իրավունք ունի իրականացնել դրամաշնորհային միջոցների հաշվին իրականացվող ծրագրերի կամ գործողությունների ուղեկցում (մոնիտորինգ): Դրամաշնորհային միջոցների հաշվին ֆինանսավորվող ծրագրի ավարտին շնորհառուն դեսպանատանը պետք է ներկայացնի հաշվետվություն ծրագրի ընթացքի վերաբերյալ (ծրագրային հաշվետվություն) եւ ֆինանսական հաշվետվություն:

Հայտի ձեւերը կամ ծրագրի պայմանների մասին մանրամասն տեղեկություններ կարող եք ստանալ ԱՄՆ դեսպանատնից՝ ք. Երեւան, Բաղրամյան 18 հասցեով (հյուպատոսական մուտք), կամ կարող եք այցելել ԱՄՆ դեսպանատան ինտերնետային էջը՝ http://www.usa.am/announcements.html: Բոլոր հայտերը պետք է լրացվեն անգլերեն լեզվով եւ ներկայացվեն ԱՄՆ դեսպանատան հասարակայնության հետ կապերի բաժին ոչ ուշ, քան 2004 թ. մայիսի 27-ը (մինչեւ ժամը 17:30):

Հաշվապահական հաշվեկշիռ առ 01.01.2004 թ. Ձեւ N 1

Կազմակերպության ծածկագիրը
անվանումը «Կարսու» ՍՊԸ
Փաստացի գործունեության խաղատան կազմակերպում 92712
Հիմնական երկու տեսակները
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը 2820200244
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը 00823877
Չափի միավորը հազ. դրամ
Գտնվելու վայրը Նորք 7 զանգված 42 շ., բն. 14
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը Կոտայքի մարզ, գյուղ Զովք հեռախոս

Ակտիվ	տող	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	030	1664	3956
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ դեբիտորական պարտքեր	180		5
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	686	192
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	686	197
Հաշվեկշիռ	230	2350	4153
Պասիվ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	50	50
Կուտակված շահույթ	270	1385	3511
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	1435	3561
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ փոխառություններ	380	372	
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	460	592
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	28	
Կրեդիտորական պարտքեր աշխատավարձի եւ աշխատակիցների այլ կարճաժամկետ հատուցումների գծով	430	50	
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	915	592
Հաշվեկշիռ	500	2350	4153

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն Ձեւ N 2

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Նախորդ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	27225	25272
Իրացված ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(24816)	(23146)
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	2409	2126
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	2409	2126
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	2409	2126
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	2409	2126
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	2409	2126

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 2003 թ. Ձեւ N 3

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը / Հոդվածներ	տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումար	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան) (վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	010	50	50	(1024)	(974)
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			2409	2409
Մնացորդը առ	100	50	50	1385	1435
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	010	50	50	1385	1435
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			2126	2126
Մնացորդը առ	100	50	50	3511	3561

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն Ձեւ N 4

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ ժամանակաշրջան: Գումար	դրամարկղ	դրամ	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Գումար	դրամարկղ	դրամ
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	86	36	50	686	636	50
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր							
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	27225	27225		25272	25272	
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում հնում	031	250	250		2200	2200	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	27475	27475		27472	27472	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր							
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	6432	6432		16908	16908	
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	213	213		792	792	
Վճարումներ բյուջե	080	19620	19620		7388	7388	
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	132	132		306	306	
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում հմ վճարում	101	478	478		2572	2572	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	26875	26875		27966	27966	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	600	600				
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	600	600				
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	686	636	50	192	142	50

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 2003 թ. Ձեւ N 5

Ոչ նյութական ակտիվներ — Աղյուսակ 7

Հոդվածի անվանումը	տող	Սկզբնական գումար	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Ներկայում ընդամենը	Նվազում այդ թվում մաշվածությունից	Հաշվետու տարվա ընդամենը	այդ թվում (ժամանակաշրջանի)	վերջի մնացորդը
Լիցենզիաներ եւ արտոնագրեր (ծրագրեր)								
- հաշվեկշռային արժեք	040	1664		7500		5208	3956	
- արժեք	041	8.3	5000	7500	7500	5000	5000	7500
- կուտակված ամորտիզացիա	042	3336		5208		5000	3544	
Ընդամենը								
- հաշվեկշռային արժեք	100	1664	7500	7500	5208	5208	3956	
- արժեք	101	5000	7500	7500	5000	5000	7500	
- կուտակված ամորտիզացիա	102	3336	5208	5208	5000	5000	3544	

Կարճաժամկետ բանկային վարկեր եւ փոխառություններ — Աղյուսակ 13

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը
Կարճաժամկետ փոխառություններ		
- զուտ գումար	020	372
Ընդամենը		
- զուտ գումար	050	372

Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին — Աղյուսակ 14

Հարկատեսակի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Հարկատեսակի անվանումը			
Հաստատագրված վճարներ	080	460	592
Ընդամենը	140	460	592

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգմամբ — Աղյուսակ 16

	տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
Ակտիվ			
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Ոչ նյութական ակտիվներ	020		3956
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	050		3956
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	110	197	
Ընդամենը ակտիվներ	130	197	3956
Պասիվ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140		50
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	150		3511
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160		3561
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում բյուջե	201	592	
Ընդամենը պասիվներ	220	592	3561

Արտահաշվեկշռային հաշիվներ — Աղյուսակ 17

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի)
Հիմնական միջոցներ	010	2000	2000

5.3.4. Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ — Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	տող	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակ. աճողական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակ. աճողական)
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	27225	25272
Օգտագործված հումք եւ նյութեր	050	(945)	
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	(426)	(792)
Մաշվածության եւ ամորտիզացիայի գծով ծախսումներ	070	(3336)	(5208)
Գործառնական այլ ծախսումներ եւ ծախսեր	080	20109	17146
Սովորական գործունեությունից շահույթ	110	2409	2126
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	2409	2126
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	2409	2126

Ղեկավար
Կ. Տ.
Գլխավոր հաշվապահ

Հաշվապահական հաշվեկշիռ 01.08–31.13.2003 թ. Ձեւ N 1

Կազմակերպության անվանումը «Պարզ Կալոր» ՍՊԸ 92712
Փաստացի գործունեություն Շահումով խաղեր
Պետական ռեգիստրում գրանցման համարը 26411006236
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը 00078052
Գտնվելու վայրը Կոմիտասի 1 շենք, բն. 182
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը Արմավիրի մարզ, գ. Փարաքար

Ակտիվ	Տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
II. Ընթացիկ ակտիվներ		
Արագամաշ առարկաներ	110	607
Դրամական միջոցներ եւ դրանց համարժեքներ	200	811
Հաշվեկշիռ	230	1418
Պասիվ		
III. Սեփական կապիտալ		
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	25
Կուտակված շահույթ	270	761
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	786
V. Ընթացիկ պարտավորություններ		
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	600
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր պարտքեր սոցիալական ապահովագրության գծով	420	32
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	632
Հաշվեկշիռ	500	1418

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն Ձեւ N 2

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան աճողական)
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	4636
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	4636
Իրացման ծախսեր	040	223
Վարչական ծախսեր	050	652
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	3761
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	3761
Այլ ոչ գործառնական շահույթ (վնաս), այդ թվում	130	(3000)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	761
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	761

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն Ձեւ N 3

Հոդվածներ/Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան)	Տող	Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումար	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2003 թ.	010	25	25		
Մնացորդը առ...	100	25	25		
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2003 թ.	010	25	25		25
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			761	761
Մնացորդը առ...	100	25	25	761	786

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն Ձեւ N 4

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Գումար	այդ թվում դրամարկղ դրամ	բանկային հաշիվներ դրամ
Դրամական միջոցների տարեսկզբի մնացորդը	010	25		25
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Գործառնական այլ գործունեությունից, այդ թվում	030	4636	4636	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից մուտքեր	040	4636	4636	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր				
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	223	223	
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	485	485	
Վճարումներ բյուջե	080	2995	2995	
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	147	147	
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	3850	3850	
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	3786	786	
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների մուտքեր				
Ստացված վարկերից եւ փոխառություններից	240	630	630	
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից մուտքեր	260	630	630	
Ստացված վարկերի եւ փոխառությունների մարումից	270	630	630	
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	630	630	
Դրամական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին	350	811	786	25

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ Ձեւ N 5

Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին — Աղյուսակ 14

Հարկատեսակի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Հաստատագրված վճարներ	080	600
Ընդամենը	140	600

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգմամբ — Աղյուսակ 16

	Տող	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
Ակտիվ			
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
արագամաշ առարկաներ	080	607	
Այլ ընթացիկ ակտիվներ, այդ թվում	110	811	
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	120	1418	811
Ընդամենը ակտիվներ	130	1418	811
Պասիվ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140	25	25
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	150		761
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	25	761
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում	200	632	
Ընդամենը պասիվներ	220	657	761

5.3.4. Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ — Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Հաշվետու տարի միջանկյալ ժամանակաշրջան աճողական
Ապրանքների, արտադրանքի, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	4636
Այլ կապիտալացված ծախսումներ	040	(223)
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	652
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	3761
Ոչ գործառնական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	100	(3000)
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	761
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	761

Ղեկավար ՌՈՒԲԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ
Կ. Տ.
Գլխավոր հաշվապահ

ԸՆՏՐԻՐ ԵՎ ԿՇԱՀԵՍ

Չմուշկներ, գնդակներ, լազերային սկավառակներ, խաղալիքներ

Աշտարակ կաթ

Խաղարկության կանոնները

Համտեսելով «Աշտարակ Կաթ» Ընկերության «Կաթ» տեսակի պաղպաղակ, Դուք կունենաք ակնթարթային շահումներ, եթե գտնեք «չիպի» տակ չմուշկների, գնդակի, լազերային սկավառակի, խաղալիքի պատկերներով նկարներ, որտեղ առկա են բոլոր պաշտպանիչ էլեմենտները՝ Ընկերության գործադիր տնօրենի ստորագրությունը եւ կնիքը:

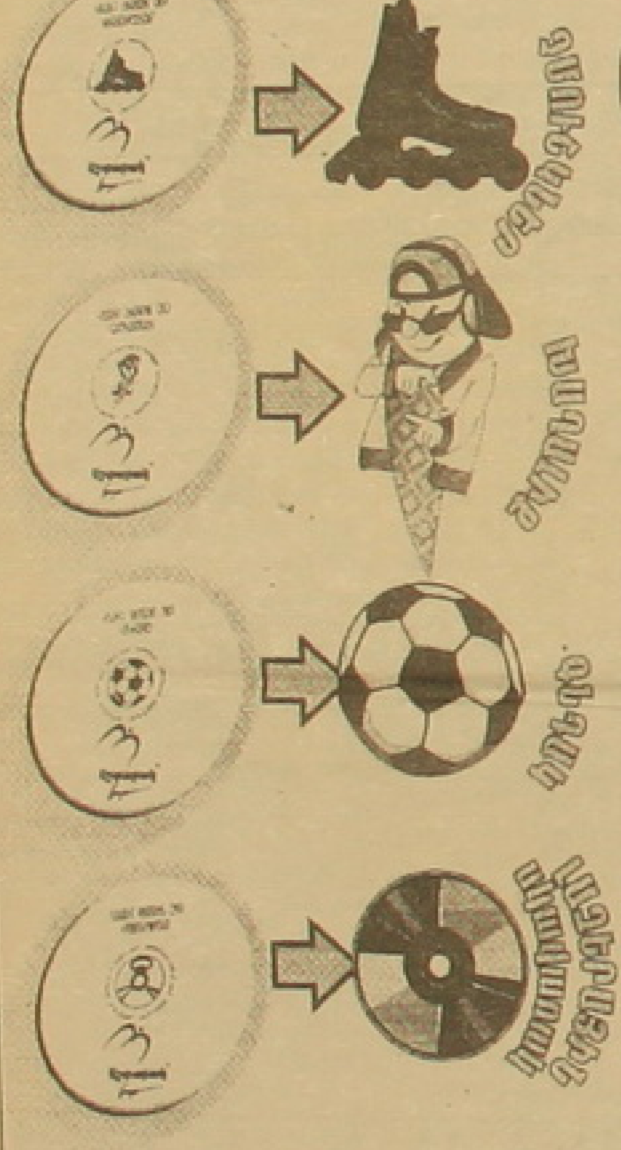

ԽԱՂԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

- Խաղալիքը և գնդակը կարող եք ստանալ կից ներկայացված հասցեներում գտնվող խանութներից: Գցելով շահող «չիպը» այնտեղ տեղադրված փոստարկղերում, ձեռք կբերեք Ձեր շահած իրը: Դուք կարող եք շահած իրը ստանալ նաև «Աշտարակ-Կաթ» ՓԲԸ գրասենյակից՝ Երևան Դրոյի 13, հեռ. 24-94-28:
- Լազերային սկավառակ ստանալու համար (որի արժեքը մինչև 1500 դրամ է) Դուք պետք է շահած «չիպով» ներկայանաք Աբովյան 1/3 հասցեում գտնվող «Դիսկ Լենդ» խանութ (հեռ. 52-01-96): Գցելով շահող «չիպը» այնտեղ տեղադրված փոստարկղում կարող եք ստանալ Ձեր նախընտրած լազերային սկավառակը:
- Չմուշկները ստանալու համար Դուք պետք է անձը հաստատող փաստաթղթով, շահած «չիպով» ներկայանաք «Աշտարակ-Կաթ» Ընկերության գրասենյակ՝ Երևան, Դրոյի 13, որտեղ կստանաք համապատասխան մրցանակը:
- Շահողները մրցանակները պետք է ստանան մինչև 2004թ. հոկտեմբերի 1-ը: Նշված ժամկետն անց մրցանակները չեն տրվելու:
- Մրցանակների մոդելները կարող են տարբերվել ներկայացված տարբերակներից:
- Մրցանակների դրամական կամ իրային համարժեքը չի հատկացվում:
- Մրցանակները տեղում ստուգվում են, և շահագործման հետ կապված ցանկացած [illegible] համար «Աշտարակ-Կաթ» ՓԲԸ պատասխանատվություն չի կրում:
- Հանձնված «չիպերը» համարվում են «Աշտարակ-Կաթ» ՓԲԸ-ի սեփականություն և չեն վերադարձվում շահողին:
- Խաղարկության մասնակցության փաստը ենթադրում է, որ մասնակիցը ծանոթ է խաղարկության կանոններին և պայմաններին:
- Խաղարկության մասնակցության փաստը ենթադրում է, որ մասնակիցը համաձայն է
  - իր նկարները, անունը, ազգանունը օգտագործվի Ընկերության կողմից գովազդի պատրաստման համար;
  - ակցիայի վերաբերյալ անվճար հարցազրույց տրամադրի Հանրապետության զանգվածային լրատվամիջոցներով:
- «Աշտարակ-Կաթ» Ընկերության աշխատողները, ինչպես նաև նրանց ընտանիքի անդամները, իրավունք չունեն մասնակցելու տվյալ ակցիային:

«Աշտարակ-Կաթ» Ընկերությունը մտածում է Ձեր մասին, ցանկանում է հաճելի շահումներ և անմոռաց պահեր:

ԽԱՂԱՐԿՈՒԹՅԱՆ ՏԵՎՈՂՈՒԹՅՈՒՆԸ՝ 2004Թ. ԱՊՐԻԼԻ 25-ԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 1-Ը:

UMCOR

ՈՒՄՔՈՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է 70 ՏՈՆՆԱ ՊԱՆՐԻ ԳՆՄԱՆ ՄՐՑՈՒՅԹ

ՈՒՄՔՈՐ ամերիկյան մարդասիրական կազմակերպությունը ցանկանում է գնել 70 տոննա տեղական արտադրության «Լոռի» պանիր մանկատների, տուն-ինտերնատների, օժանդակ դպրոցների եւ նմանատիպ հիմնարկությունների սոցիալապես անապահով շահառուներին անվճար բաշխելու նպատակով:

Հայտ կարող են ներկայացնել միայն այն ձեռներեցները, որոնց գործունեությունը պետականորեն գրանցված է եւ որոնք ունեն «Լոռի» պանիր արտադրելու արտոնագիր (Սյունիքի մարզից, բացառության կարգով, կգնվի «Չանախ» տեսակի պանիր):

Առաջարկվող պանիրը պետք է ստուգվի եւ, ըստ սանիտարահիգիենիկ ցուցանիշների, համապատասխանի ՀՀ-ում գործող նորմերին:

Հայտում առաջարկվող պանրի նվազագույն քանակությունը (լոտի չափը) երկու տոննա է:

ՈՒՄՔՈՐ-ը պանիրը կգնի վեց ամիսների ընթացքում, 2004 թվականի հուլիսից մինչեւ 2005 թ. հունվար ամիսը:

Շահագրգիռ ձեռներեցները կարող են հայտի ձեւ վերցնել ՈՒՄՔՈՐ-ի երեւանյան գրասենյակից (Կարապետ Ուլնեցու, նախկին Ջափարիձեի փողոց, 14 տուն, հեռ. 24-81-41, 24-92-15 եւ 28-29-77): Հայտերը պետք է ներկայացվեն կնքված ծրարների մեջ, ոչ ուշ, քան սույն թվականի մայիսի 11-ը, մինչեւ ժամը 17.00-ն:

Առաջարկված հայտերը կքննարկվեն ՈՒՄՔՈՐ-ի կողմից 2004 թ. մայիսի 13-ին եւ առաջարկված պանրի որակը ստուգելուց հետո տենդերի հաղթողների հետ ՈՒՄՔՈՐ-ը կկնքի պայմանագրեր մինչեւ 2004 թ. մայիսի 25-ը:

Համաձայն ՀՀ եւ ԱՄՆ-ի միջեւ կնքված միջպետական պայմանագրի, ՈՒՄՔՈՐ-ն ազատված է ԱԱՀ-ի վճարումից:

ՈՒՄՔՈՐ-ն իրավունք է վերապահում մերժելու ցանկացած եւ բոլոր հայտերը:

For Your Internal News of Armenia Log on to

www.azg.am

In Armenian, Russian, English and Turkish

ՀՀ Կենտրոնական բանկը 30.04.2004 թ. ժ. 9:00-ից սահմանում է արտարժույթի հետեւյալ հաշվարկային փոխարժեքները ու գնման եւ վաճառքի հետեւյալ գները

ISO-ի կոդը	Միավոր	Արտարժույթ	Հաշվարկային փոխարժեք	Գնում	Վաճառք
USD	1	ԱՄՆ դոլար	547.11	541.60	552.60
EUR	1	եվրո	647.01	643.10	650.90
RUR	1	ռուս. ռուբլի	18.87	17.70	20.00

ARMENTEL

Հայտարարություն ԱրմենՏելի բաժանորդներին

2003թ. նոյեմբերի 22-ին եւ 25-ին ԱրմենՏելը զանգվածային լրատվական միջոցներով հայտարարել էր, որ 2004թ. հունվարի 1-ից կսկսի ֆիքսված հեռախոսագծերի համար տեղական զանգերի րոպեավճարի կիրառումը: Դա կատարվել է ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կողմից ԱրմենՏելին տրամադրված եւ «Հեռահաղորդակցության մասին» ՀՀ օրենքով հաստատված թիվ 60 Լիցենզիայի դրույթների եւ պայմանների համաձայն: Լիցենզիայի Բ հավելվածը հստակ սահմանում է ԱրմենՏելի իրավունքը՝ «անվճար զանգերի քանակը գերազանցելու դեպքում՝ տեւողությամբ եւ օրվա ժամանակով պայմանավորված գանձումների» վերաբերյալ: Մասնավորապես, Լիցենզիայի Բ հավելվածը սահմանում է, որ սկսած 1998թ. մարտի 3-ից ԱրմենՏելին իրավունք է վերապահվում կիրառել կոնկրետ նախնական սակագներ, ներառյալ տեղական զանգերի սակագներ՝ 8 դրամ՝ րոպեի համար եւ 1999թ. մարտի 3-ից ԱրմենՏելին իրավունք է վերապահվում բարձրացնել՝ սակագները համաձայն բանաձեւի, որը հիմնված է Հայաստանի սպառողական գների ինդեքսի վրա: Րոպեավճարի կիրառումը ԱրմենՏելի համար ունեցել է եւ ունի բացարձակ էական նշանակություն՝ Հայաստանում առեւտրային կենսունակ գործունեություն ծավալելու եւ ծառայությունների համապատասխան որակ ապահովելու համար:

Դժբախտաբար ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարությունը շարունակաբար խոչընդոտել է ԱրմենՏելին իրագործել իր այդ իրավունքները: Մասնավորապես, ի պատասխան ԱրմենՏելի որոշման՝ սկսել րոպեավճարի կիրառումը 1999թ. հունվարից, նախարարությունը պահանջեց, որ հետաձգվի րոպեավճարի կիրառումը, քանի որ դա «Հայաստանի հասարակության համար քաղաքական նուրբ հարց է հանդիսանում»: Այս դեպքում ԱրմենՏելը հետաձգեց րոպեավճարի կիրառումը մոտավորապես վեց ամսով մինչեւ ՀՀ Ազգային ժողովի ընտրությունների ավարտը: ԱրմենՏելի նկատմամբ նույն վերաբերմունքն է ցուցաբերվել ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության կողմից ի պատասխան րոպեավճար կիրառելու իր որոշումներին 2000 եւ 2001թթ. ընթացքում: Երբ 2001թ. ԱրմենՏելը ներդրեց րոպեավճարը, ինչպես հստակ թույլատրված է թիվ 60 Լիցենզիայով, նախարարությունը արձակեց պաշտոնական «նախազգուշացում», որով նախազգուշացրեց ԱրմենՏելին, որ կձեռնարկի համապատասխան քայլեր, եթե «խախտումը» շարունակվի: Ճնշումների ներքո ԱրմենՏելը չուներ ոչ մի այլ հնարավորություն, քան այդ դեպքում դադարեցնել րոպեավճարի կիրառումը: Ի պատասխան ԱրմենՏելի որոշմանը եւ հայտարարությանը առ այն, որ 2004թ. հունվարի 1-ից պետք է սկսվի րոպեավճարի կիրառումը, Նախարարությունը հրամայեց ԱրմենՏելին անվավեր ճանաչել հայտարարությունը: Ավելին, ի հակասություն թիվ 60 Լիցենզիայի դրույթներին, որով ճանաչվում է ՄԱՊ-ի արբիտրաժային դատարանի բացառիկ իրավասությունը ԱրմենՏելի եւ ՀՀ տրանսպորտի եւ կապի նախարարության միջեւ սակագների վերաբերյալ ցանկացած վեճի առնչությամբ, ՀՀ կառավարությունը սկսեց դատական գործընթաց ԱրմենՏելի դեմ: ՀՀ տնտեսական դատարանը իր 2004թ. մարտի 18-ի վճռով պահանջեց ԱրմենՏելից անվավեր ճանաչել իր հայտարարությունները կապված րոպեավճարի կիրառման հետ: ՀՀ վճռաբեկ դատարանը չբեկանեց վերոհիշյալ վճիռը: Հետեւաբար, ԱրմենՏելը չունի այլ ընտրություն, քան անվավեր ճանաչել րոպեավճարի կիրառման վերաբերյալ իր հայտարարությունը: Սակայն ԱրմենՏելը գտնում է, որ դատարանի վճիռը եւ Նախարարության գործողությունները խախտում են թիվ 60 Լիցենզիայով, ՀՀ Սահմանադրությամբ եւ միջազգային կոնվենցիաներով ամրագրված ԱրմենՏելի իրավունքները, եւ ԱրմենՏելի կողմից հայտարարության անվավեր ճանաչումը չի կարող վնասել ԱրմենՏելի իրավունքները: ԱրմենՏելը ուսումնասիրում է իր իրավական պաշտպանության հնարավորությունները եւ կձեռնարկի համապատասխան քայլեր իր իրավունքները պաշտպանելու համար: Մասնավորապես, ԱրմենՏելը կշարունակի Լոնդոնում ՄԱՊ-ի արբիտրաժային դատարանում հարուցված իր հայցերը ընդդեմ ՀՀ կառավարության, կապված րոպեավճարի կիրառման հետ:

Այն սակագնային համակարգը, ինչպիսին է թիվ 60 Լիցենզիայով ամրագրված րոպեավճարը, շատ կարեւոր է ցանկացած երկրի որակյալ հեռահաղորդակցության ցանցի զարգացման համար: Րոպեավճարի չկիրառումը ենթադրաբար կարող է համարվել կարճաժամկետ ժողովրդական քայլ, սակայն երկարաժամկետ կխոչընդոտի Հայաստանի բնակչությանը ունենալ ժամանակակից, բարձր որակի հեռահաղորդակցության ցանց:

Ավելին, ԱրմենՏելը համարում է, որ այն ճանապարհով, որով չթույլատրվեց ԱրմենՏելին կիրառել իր սակագնային իրավունքները, չի կարող դրական ազդեցություն ունենալ Հայաստանում օտարերկրյա ներդրումային միջավայրի վրա:

«Արմենիա տելեֆոն կոմպանի»

Գովազդի համար զանգահարել՝ 58-24-83

«Ազգ» տպագրատուն, Երեւան, Բաղրամյան 70ա. Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության՝ 29. 04. 2004. Գինը՝ 100 դրամ